

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565, Zagreb št. 39.011, Praga-Budaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Konferenca rimske trozveze

Sestanek zunanjih ministrov tistih treh držav, ki tvorijo tako imenovano zvezo rimskih protokolov ali krajše povedano, rimsko trozvezo, to so Italija, Avstrija in Madžarska, ki se začne jutri, v nedeljo, v Budimpešti, se javlja iz izrednih okoliščin. Do danes ti sestanki, ki so prav tako redni, kakor konference držav Male zveze, sicer nikoli niso prinesli Bog ve kaj izrednega in so imeli le namen, poudariti tezo italijanske zunanje politike v srednji Evropi kot protitež politiki Male zveze, a tokrat imamo vtis, da je položaj drugačen in da so nekateri zanimivi razvoji v mednarodnih odnosih srednjeevropskih držav že toliko dozorili, da smemo ob budimpeštanskega zasedanja pričakovati važnih sklepov. Dvoje okoliščin nas sili k temu naziranju.

Prva okolnost je, da je avstrijski zvezni kancler Schuschnigg, ki se poleg svojega zunanjega ministra dr. Schmidta udeležil konference v madžarski prestolnici, tik pred svojim odhodom v Pešto, smatral potrebno in koristno, da je v razgovoru, ki ga je imel z dopisnikom angleškega »Daily Telegrapha« s hvalevredno jasnostjo podčrtal, da »leži prepad med Avstrijo in narodnim socializmom«, da Avstrija ne zahteva nikakih sprememb svojih meja, da je »obnova monarhije v sedanjem trenutku v Avstriji izključena« in da »vprašanje Habsburžanov nikakor ne sme ovirati obnove srednje Evrope«. Izjava avstrijskega kanclerja je zategadelj izredne važnosti, ker zblíževanje med Avstrijo in državami Male zveze ni moglo napredovati v toliki meri, kot je na primer napredovalo zblíževanje med Italijo — voditeljico rimske trozveze — in Malo zvezo, ker so še vedno obstojale nejasnosti glede nekaterih vprašanj, ki jih države Male zveze, ali vsaj nekatere izmed njih, smatrajo za načelna. Avstrijski kancler je sedaj nedvoumno izjavil, da izključuje obnovo avstrijskega prestola v korist nadvojvodi Otonu in da ne dovoli, da bi habsburško vprašanje, pa čeprav mu leži osebno pri srcu, oviralo razvoj prijateljstva v srednji Evropi v smislu zblížanja med obema taboroma. Ker je Schuschniggova izjava prišla tik pred budimpeštansko konferenco, smemo verjeti, da se bodo trije zunanji ministri rimske trozveze v prvi vrsti bavili z vprašanjem, kako omogočiti, da bi Avstrija sledila italijanski zgled in poravnala vsa svoja neurejena nesoglasja s svojimi sosedi, v prvi vrsti z Jugoslavijo in Češko-slovaško, ker Romunija z Avstrijo nima nobenih neposrednih mejnih stikov. Budimpeštanski sestanek mora — tako vsi pričakujemo — dati osnovo, da se bodo v kratkem začela pogajanja tudi na tej črti. Po izjavi avstrijskega kanclerja se nam zdi takšna osnova na obzorju.

Druga okolnost, ki daje konferenci držav rimskega protokola posebno važnost, je natanjnost in deloma tudi zunanje politični prevrat, ki ga je novo leto prineslo v Romunijo. Velika ovira za zblížanje srednjeevropskih držav, ki mu je dala največ pobude jugoslovanska politika prijateljstva, je bilo napeto razmerje med Madžarsko in Romunijo. Prejšnja romunska vlada, ki je imela mnogo smisla za samostojnost, od vesil neodvisno politiko Romunije, pa je bila v pogledu Madžarske tako rekoč neprivolna. Italijanska diplomacija se je trudila tako v Budimpešti, kjer je vpliv poslanika grofa Vincija znan, kakor v Bukarešti, kjer je razvil poslanik Sola veliko delavnost, toda do otipljivega izboljšanja odnosov med Madžari in Romuni ni prišlo. Med obema državama leži vprašanje narodnih manjšin, glede katerih Romunija ne more privoliti v noben kompromis, tem manj, ker je njena zakonodaja za njihove pravice itak poskrbela. Znano je tudi bilo, da prejšnja romunska vlada tudi ni bila povsem svobodna v svojem zunanje-političnem gibanju in se je morala ozirati na ovire, ki jih nova vlada ne pozna več. Sedanja romunska vlada je prežeta od želje, da čim prej sklene z Italijo prijateljsko pogodbo. Predsednik vlade Oktavijan Goga je to brez ovinkov izjavil in odmev iz Rima je bil več kakor gorak. V sedanjem stanju evropske politike pa si je skoraj nemogoče zamišljati prijateljstva z Italijo brez vsaj dobrega sosedstva z zaveznicami Italije v podonavski Evropi. Tudi jugoslovanska zunanja politika bo podpirala vsako težnjo v tem pravcu, da se izravna vse težave, ki ovirajo zblížanje med Romunijo in Madžarsko, tem bolj, ker je Jugoslavija od svoje strani pripravljena, da pomiri svojo madžarsko mejo na isti način, kot je pomirila bolgarsko in italijansko. Politični prevrat v Romuniji, čeprav nosi oznako nacionalističnega sunka, je potem takem olajšal srednjeevropska prijateljska prizadevanja in bo moral budimpeštanski sestanek to dejstvo vzeti na znanje in razvoj olajšati. Prepričani smo, da bo grof Ciano, ki bo v Budimpešti imel vodilno besedo, znal madžarskim državnikom predložiti koristi, ki bi jih vsa srednja Evropa in tudi Madžarska sama imela od tega, če bi prišlo do polnega pomirjenja med njo in Romunijo in bi s tem bila dana tudi pogodbeno možnost, da pride do končnoveljavnega razčiščenja tudi med Madžarsko in ostalima dvema članicama Male

Poroka grškega prestolonaslednika

Nj. kr. Vis. knez Pavle v Atenah

Belgrad, 7. januarja. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in Nj. kr. Vis. kneginja Olga sta odpotovala danes popoldne ob 15 v vlakom v Atene na poročno slovesnost Nj. Vis. grškega prestolonaslednika. Za njima sta odpotovala Nj. kr. Vis. vojvoda in vojvodinja Kentska, ki sta opoldne prispela iz Londona. Na topiderski postaji so Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in Nj. kr. Vis. kneginjo Olgo, Nj. kr. Vis. vojvodo in vojvodinjo Kentsko pozdravili predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, vsi člani vlade, poveljnik kraljeve garde, člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja, angleški poslanik na našem dvoru sir Ronald Campbell, lady Campbell ter celokupno osebje angleškega poslanstva, grški poslanik na našem dvoru Bibicarošeti, njegova gospa in celokupno osebje poslanstva. Pred odhodom je Nj. kr. Vis. pregledala častno četo, ki je bila razvrščena na postaji. Tedaj je godba intonirala narodno himno.

Atene, 7. januarja. Princeza Frederika Brunsviška in Hannoveranska je s prestolonaslednikom Pavlom, ki se ji je odpeljal nasproti do jugoslovanske meje, in svojim spremstvom prispela v Atene ob 17 (po grškem času). Na atenski železniški postaji so nevesto sprejeli in pozdravili Nj. Vel. grški kralj Jurij, kraljeva rodbina, predsednik grške vlade Metaxas, z vsemi člani vlade, ter atenski župan, kakor tudi vsi visoki gostje, ki so se že zbrali v Atenah. Prihod neveste je bil v Atenah razglašen s topovskimi streli. Pred postajo je ogromna množica ljudstva navdušeno pozdravljala princezo Frederiko. Od postaje pa vse do dvora so bile glavne atenske ulice polne navdušenih množic ljudstva. Na vseh poslopjih so se vile zastave. Narodne slovesnosti so se pričele že

danesh. Zvečer je bilo mesto sijajno razsvetljeno. Od vseh strani prihajajo darovi za mladi kneževski par. Posebno veliko zanimanje je izzval dar predsednika vlade Metaxasa, ki je v imenu državnih uradnikov in grške oborožene sile daroval ogrlice iz briljantov in 14 velikih smaragdov. Ta izredno lepa ogrlica je razstavljena v izložbi največje draguljarne v Atenah.

Velik sprejem v Atenah

Atene, 7. jan. AA. Posebni vlak z Nj. Vis. knezom Pavlom in kneginjo Olgo, s katerim sta se pripeljala tudi vojvoda in vojvodinja Kentska, je privozil na atensko postajo točno ob 18. Na postaji so visoke goste sprejeli grški kralj Jurij, prestolonaslednik Pavle, knez Nikolaj s kneginjo in vsi tuji principi in princeze, ki so v Atenah, predsednik vlade Metaxas z vsemi člani vlade, atenski župan, člani parlamenta, člani diplomatskega zbora, v prvi vrsti jugoslovanski poslanik Lazarevič z vsem osebnim poslanstvom. V spremstvu Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge sta bila dvorni minister general Hristić in general Dekavelo. Gospa Lazarevičeva je izročila Nj. Vis. kneginji Olgi krasen sopek cvetlic. Grški kralj in prestolonaslednik sta imela veliko lentu Karagorgijeve zvezde, Metaxas pa veliko lentu belega orla. Pozdrav je bil dolg in pri srčen. Posebno grški kralj in Nj. Vis. knez namestnik sta se priručno pozdravila, nato se je pa Nj. Vis. knez namestnik Pavle toplo pozdravil z vsemi prisotnimi člani kraljevske rodbine.

Ko so mu predstavili druge ugledne osebnosti, je Nj. Vis. knez namestnik v družbi kralja Jurija obhodel častni bataljon, godba pa je med-

tem igrala jugoslovansko in grško himno. Na trgu pred postajo je velika množica priredila prisotnim gostom iz Jugoslavije nepopisne manifestacije. Ljudje so vzklikali, godbe so pa igrale. Kralj in Nj. Vis. knez namestnik Pavle sta se veselo zahvaljevala za ovacije. Enake manifestacije navdušenja so spremljale spreved visokih gostov vse do kraljevskega dvora, kjer sta se nastanila Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga.

Prihod Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge je vzbudil v vseh krogih na Grškem kar živahnije zanimanje in najtoplejšje simpatije. Listi prinašajo o prihodu Nj. Vis. kneza namestnika navdušene članke in poudarjajo njegove zasluge za utrditev notranje in zunanje položaja kraljevine Jugoslavije.

Nevarna vožnja romunskega prestolonaslednika po Črnem morju

Danes se je peljal skozi Belgrad v Atene romunski prestolonaslednik Mihajlo, ki je bil te dni v veliki nevarnosti pri vožnji na ladji v Črnem morju, kjer je divjal strahovit vihar. Ladjo, s katero se je vozil romunski prestolonaslednik, je v zadnjih trenutkih rešila angleška ladja, ki jo je odvlekla v pristanišče Konstanca. Romunski prestolonaslednik je odpotoval do Belgrada s posebnim dvornim vlakom. V Belgradu pa je bila priključena ekspresnemu vlaku celotna dvorska kompozicija, v kateri je romunski prestolonaslednik nadaljeval pot v Atene.

Zima ustavila boje za Teruel

Naravnost sibirski mraz je ustavil vojaška dejanja vse okoli Teruela. Oddelki armade generala Davila zgolj poizvedujejo in čistijo ozemlje ter so se zakopali, čakajoč dne, ko zopet prejmejo povelje, da se vržejo na rdeča krčila.

Medtem pokopujejo na stotine in stotine rdečih milicnikov, med katerimi je največ Francozov, Čehov in Poljakov v starosti od 25 do 40 let, ki v svojih osebnih legitimacijah nosijo zraven lastnega imena tudi tako imenovano bojno ime. Ta imena navadno izražajo ideje in razpoloženje ljudi, ki so brez domovine in upanja. Sploh je rdeča armada po veliki večini sestavljena iz samih inozemskih najemnikov, poveljstva pa so vsa francoska.

V snegu in mrazu

Kar se tiče teruelske bitke same, je stopila v svojo drugo fazo in je izpremenila svoje lice in svojo karakteristiko. Še včeraj je imela pred vsem zgolj krajevni značaj, kmalu pa postane velika bojna operacija, v kateri bo mesto Teruel tvorilo samo točko izhodišča. Utrjene višine okoli njega pomenijo odskočne deske, s katerih se bodo hrabre aragonske in navarske čete vrgle na rdečega sovraga. Za enkrat mraz in sneg ovirata vsako napredovanje. Dne 14. decembra so rdeči začeli ofenzivo, ne da bi mogli streti junaški odpor male posadke, naker je nacionalna armada pod malim in hitrim generalom Gavelo rdeče vrgla nazaj. General Aranda pa, ki se je že proslavil kot branilec Ovieda, je na Silvestrovo zvečer prodrl rdečo fronto. Na novo leto so rdeči

Krepka črta kaže fronto pred ofenzivo rdečih (14. XII. 1937). Pikčasta črta je meja, do katere je prišla rdeča ofenziva do 29. XII. 1937. Pikčasto ozemlje je Franco ponovno osvojil v božični ofenzivi

zveze, Jugoslavijo in Češko-slovaško, ki sta po pogodbi obvezani, da čakata vse dotlej, dokler celokupna Mala zveza v madžarski politiki ni edina in složna. Tudi v tem pogledu torej smemo pričakovati, da bo konferenca držav rimske trozveze našla načelno osnovo za takojšnjo pogajanja med Madžarsko in državami Male zveze, ki naj v kratkem času privedejo do popolne pomiritve v podonavski kotlini.

Takšnega uspeha vsi želimo. Položaj zunaj v velikem svetu, kjer se druga ob drugo brusijo velesile in njihovi imperializmi, postaja čedalje bolj neugoden in nevaren, tako da morajo male in srednje velike države, ki jih brige velesil ne tičejo, storiti vse v njihovih močeh, da utrdijo mir na področjih, kjer živijo. Srednja in balkanska Evropa morata biti obvarovani pred bojnimi zapletljajmi. Če bo konferenca v Budimpešti služila temu cilju, bo tvoren prispevek k mirovnemu delu, ki se mu je z vso svojo vneto posvetila tudi Jugoslavija.

katalonske milice na novo napadle in so bile sicer ustavljene, se pa sedaj še držijo v vzhodnem delu mesta. Mraz znaša 15 stopinj, nekaj nezasižanega za Spanijo, sneg je meter visok, vrh tega pa buči vihar, ki zameta vsa pota in je zasul topove do kolesnih osi. Ker ni vidno, ni mogoče ne streljati, ne letati, na zasneženih višinah pa gorijo ognji. Narodna armada je izčistila vse višine, kjer je našla zelo dobre utrdbne rdečih, ki jih je bilo mogoče pregnati šele po dolgi topniški in letalski pripravi. Treba pa bo zavzeti še več vrhov na severovzhodu Teruela, preden bo mogoče rdečo armado pripraviti do splošnega umika. Najbolj se bodo rdeči utegnili držati na gori de Serretilla, ki je zaradi njene posebne oblike ni mogoče napasti frontalno, dasi jo narodna artilerija bombardira dnevno tudi v sedanjem najhujšem vremenu. Tudi bo treba ojačiti letalske sile, ker rdeči kličejo letalstvo od vseh strani, iz česar se more sklepati, da teruelski bitki pripisujejo odločilen pomen. General Franco pa po svoji stari izkušni taktiki svoje sile štedi do zadnjega momenta in tudi njegova poročila so kratka in pa stvarna brez vsakih prenapetih napovedi, obljub in zmagovaljva.

Za preporod Španije

O zmagi narodne armade ni nobenega dvoma ne samo, ker se je mogoče zanesti na vojaške zmožnosti generala Franca, ampak tudi zavoljo navdušenja, ki slej ko prej navdihuje vrste narodne armade in narodno španski sploh. To se razodeva tudi v živahnem gospodarskem in kulturnem življenju v ozadju, ki se čedalje bolj utjuje. Zato tudi vsi odločilni in merodajni inozemski činitelji nič več ne dajo na rdečo Spanijo, ki se zateka k najhujšim lažem, kakor n. pr., da so generalu Francu zopet prišli na pomoč Italijani, kar je popolnoma izmišljeno in o čemer so se inozemci lahko prepričali. Resnica je ta, da hočejo rdeči v Valenciji in Barceloni s tem samo zakriti dejstvo, da so njihove vojne komande popolnoma v rokah Rusov in Francozov ter Čehov (Slovačka hvala Bogu ni nobenega med najemniki tretje internacionale) in da so skoraj izključno inozemski tudi vsi napadalni oddelki, dočim prebivalstvo rdeče Spanije same neznansko trpi pod pomanjkanjem in terorjem in si velika večina na tihem želi zmage narodne zastave.

V Salamanci se je po državljanski vojni prvič sestel sloveči »španski institut«, to je španska akademija znanosti in umetnosti. Predsednik Manuel de Falla je imel govor, v katerem je izjavil, da bo treba po zmagi posvetiti glavno skrb kulturnemu delu za moralni preporod Španije. Potem so akademiki prisegli, da bodo vedno služili katoliški tradiciji Španije.

Teruel ima dva gospodarja

General Queipo de Llano je imel po radiu govor, v katerem je takole označil položaj v Teruelu: Rdeči trde, da so gospodarji Teruela, drugi pa pravijo, da gospodarimo mi v mestu. Ni pa točna ne ena ne druga trditev, ker so v mestu čete obeh sovražnih taborov. Mi smo zavzeli nekaj mestnih okrajev, drugi pa so še v rdečih rokah. Naše čete, ki s periferije prodirajo proti centru mesta so obkolile neke sovražne edinice, ki se kakor vse kaže, ne bodo mogle več prebiti skozi obroč. Borbe za Teruel so izredno težavne in naporne. Naše čete le s težko prodirajo po tesnih in krivuljastih ulicah. V ostalem pa odločitev ni odvisna od poteka uličnih bojev. Usoda Teruela in drugih mest se bo odločila povsem neke drugod. Na drugih bojiščih, kjer bodo operacije oživele in bo vreme dopustilo večje akcije. Tedaj bomo naglo obračunali z nasprotnikom.

Civilisti zapušča o Madrid

Danes je bil v Madridu objavljen dekret, po katerem morajo vsi civilisti, ki vojaški oblasti niso nujno potrebni, v roku 30 dni zapustiti Madrid.

Nj. Vel. kralj Peter II., na njegovi levisi Nj. kr. Vis. knez namestnik, na njegovi desnici kraljeviča Tomislav in Andrej, za njim Nj. kr. Vis. vojvoda Kentski pričakujejo na pragu kraljevega dvora »badnjake«

Prebivalstvo Francije v 5 letih narastlo za 81.000

Pariz, 7. januarja. »L'Intransigeant« priobčuje izvečke iz pravkar izišle uradne statistike francoskega prebivalstva. Po teh podatkih je imela Francija leta 1936 41.508.000 prebivalcev, porazdeljenih na 13.154.000 gospodinjstev in 9 milj. 110 tisoč stanovanskih hiš. Torej je prebivalstvo od leta 1931 naraslo le za 81.000 duš, gospodinjstva pa so se pomnožila za 155.000 in novih hiš je bilo sezidanih 230.000. Iz tega je mogoče sklepati, da blagostanje v Franciji narašča, ne pa temu ustrezajoče število prebivalstva.

Mesto Pariz ima 2.792.988 prebivalcev — 1.214.458 gospodinjstev in 95.755 hiš. Veliki Pariz ima 4.889.438 prebivalcev z 1.972.505 gospodinjstev in 363.098 hiš. Ostala večja mesta imajo: Marseille 913.000, Toulouse 210.000, Lille 200.000, Bordeaux 254.000, Nizza 262.000 in Lyon 561.000.

Papeževa odlikovanja francoskim državnikom izročena

Pariz, 7. jan. b. »Intransigeant« poroča, da je papeški nuncij danes izročil številnim francoskim državnikom visoka odlikovanja sv. očeta papeža Pija XI. Med drugimi so odlikovani z viteškim redom sv. stolice Chautemps, zun. minister Yvon Delbos, finančni minister Georges Bonnet, prosvetni minister Zay, trgovinski minister Chapsal, državni tajnik v zunanjem ministertvu de Tessaun in še nekateri drugi.

Berlin, 7. januarja. AA. (Havas). Davi so usmrtili Herberta Gajevska, ki ga je ljudsko sodišče obsodilo na smrt zaradi veleizdaje. Obloženica mu je očitala, da je bil v tuji vojni službi.

Zagrebska vremenska napoved: Topleje. Dunajska vremenska napoved: Oblačno, sneg, temperatura bo narasla na okoli 0 stopinj, opoldne se bo tajalo.

Sedaj je tudi v alpskem predelu sprememba vremena hitro prodira. Zapadni topli val je že opoldne dosegel Monakovo, kjer so imeli že 1 stopinjo nad 0. Proti večeru je tudi na Dunaju bilo že 0 stopinj.

Letna vremenska napoved. — Schafflerjev vremenski koledar za 3 din iz Cirilove v Mari-boru. Preprodajalci popust.

Tekma v pomorskem oboroževanju

Rim, 7. jan. TG. Italijanska vlada je danes objavila pomorski gradbeni program za najbližjo bodočnost. Na podlagi tega načrta bo takoj začela graditi 2 oklopniče vsako po 35.000 ton, 12 rušilcev velikega obsega in nedoločeno število podmornic. Ladije morajo biti dograjene najkasneje v 3 letih. S temi novimi ladjami bo Italija dobila vojno brodovje, ki bo dovolj močno, da brani meje imperija, da brani njegove interese tako v Sredozemskem morju kakor tudi prometne zveze z afriškimi kolonijami. To je največji gradbeni načrt, ki ga je kdaj Italija podvzela v svoji zgodovini. V drugi polovici leta 1940 bo Italija imela v Sredozemskem morju tolikšno vojno brodovje, da se ji ne bo treba bati nobene nasprotne pomorske sile, kajti razpolagala bo s 4 ogromnimi oklopnicami po 35.000 ton, 4 oklopnicami po 24.000 ton, 19 velikimi oklopnimi krizarkami, 65 rušilci, 44 torpedovkami in brez dvoma daleč nad 100 podmornicami.

Italijanski listi pišejo, da je to odgovor Italije na oboroževanje Anglije v Sredozemskem morju. Prišlo se je torej mrzlično tekmovalstvo med Italijo, Veliko Britanijo, Združenimi državami in Japonsko v pomorskem oboroževanju. Velika Britanija se trudi, da bi lahko z ene strani ogrozila Japonsko, na drugi strani pa hoče imeti tudi premoč v Sredozemskem morju, da bi bila varna na svoji poti na vzhod. Italija finančno ne more držati koraka z Veliko Britanijo pri tem oboroževanju, mnenja pa je, da bo lahko odstranila vsako nevarnost na Sredozemskem morju ter vsaj tukaj obdržala ravnovesje z Veliko Britanijo. — Kakšen premer bodo imeli topovi na novih italijanskih pomorskih enotah, še ni znano, ker menda Italija čaka na več o premeru topov na novih angleških vojnih ladjah, ki se že gradijo oziroma se bodo šele začele graditi. Z gradnjo novih vojnih ladij bo italijansko brodovje na Sredozemskem morju

najmočnejše od dosedanjega sredozemskega brodovja in je pričakovati, da se bo tudi Francija spustila v oborožitveno tekmovalstvo.

Tudi Angleži...

Po poročilu iz Port Saída namerava Anglija zgraditi v Janeti veliko letališče, ki bo zgrajeno na koncu Sueškega kanala pri Rdečem morju. Za gradnjo letališča bo dala večje prispevke tudi egiptovska vlada. Britanske oblasti so sklenile, da se letališče v Port Saídu razširi in pripravi za vojno uporabo za primer vojne.

Amerikanci utrjujejo Havaško otočje

Kakor poročajo iz San Diega (Kalifornija), je Havajsko otočje bilo v zadnjih mesecih okrepljeno ne samo z mnogimi novimi utrditvami, ampak ima ameriška vlada v načrtu, da na njem zgradi tudi močno oporišče za letala. V januarju tega leta bo Amerika tjakaj namestila 18 štirimotornih letal za dolge proge, 12 konec meseca julija in 12 zopet v novembru.

Svetovna vojna sveta ni izučila

Ladja »Washington«, 7. jan. b. Dopisnik »United Press« se je razgovarjal na ladji »Washington« z dosedanjim poslanikom Združenih držav v Berlinu g. Doodom, ki je na poti v Ameriko. Dood je izjavil, da obstoja velika nevarnost, da bodo vsa prizadevanja demokratičnih držav, da se ohrani mir v svetu, zaman, kajti vse drvi nasproti novemu vojnemu požaru. Svet se, kakor vse kaže, iz zadnje svetovne vojne ni mnogo naučil in bo tekmovalje vseh držav neizogibno privedlo do nove vojne.

Japonci hočejo združiti severno in južno vojsko

Šanghaj, 7. januarja. b. Japonci napredujejo z juga in severa ob železniški progi Tienčin-Pukau. Najhitreje in najizdatneje je japonsko prodiranje na severu, kjer Kitajci ne nudijo nobenega odpora. Razdalja 600 km med južno in severno japonsko armado se je zmanjšala že na 160 km in Japonci upajo, da bodo v 14 dneh vzpostavili zvezo med tremi vojskami ter tako popolnoma zasedli železniško progo. Kitajska obrambna črta na severu blizu Pukaua je ogrožena s severa, torej s strani, kjer niso pričakovali nevarnosti. Zaradi naglega napredovanja Japoncev s severa izgubi obrambna črta vsako vrednost ter se bodo Kitajci morali umakniti proti zahodu in spremeniti fronto, ki je sedaj potekala od vzhoda proti zahodu v smeri proti jugu, da bi lahko ubranili dve najvažnejši železniški zvezi, namreč progo Peking-Hankau-Kanton. Kitajci so že pričeli razporejati svoje sile z juga na tej železniški progi, kjer bodo dali najhujši odpor.

Po izjavi uglednega činitelja šanghajskega mestnega občinskega sveta, ki jo je podal dopisniku »Daily Telegraph«, namerava Japonska popolnoma odstraniti vpliv evropskih volesil v Šanghaju. Položaj Evropejcev je v šanghajskem mestnem svetu zelo težak, ker so legalni temelji mednarodne koncesije zelo slabi. Japonci namreč odrekajo drugim državam pravice, ki so jih doslej vršile v Šanghaju.

Obnoveitev ribje pogodbe s SSSR

Japonsko zunanje ministrstvo objavlja, da je pravkar poslalo japonskemu poslaniku v Moskvi, grofu Sigemitsu, navodila, naj začne pogajanja za sklenitev, odnosno za podaljšanje sovjetsko-japonske pogodbe o ribolovu. Sedaj obstoječa pogodba, ki je bila sklenjena 29. decembra 1928 za dobo 10 let, bo letos potekla in japonska vlada želi na vsak način pogodbo obnoviti in če le mogoče jo napraviti trajno, ker tako zahteva tudi japonska industrija, ki živi od ribolova. Japonska vlada je lansko leto načela to vprašanje, toda sovjeti, ki so l. 1936 sami stavili podoben predlog, so vsaka pogajanja odklonili. Japonski predlog nove pogodbe določa sporazum v petih točkah:

1. Nova pogodba naj bi bila sklenjena za dobo 80 let. 2. Sovjetska Rusija naj bi priznala Japonski okrog 44 okrajev, kjer bi Japonci imeli izključno pravico do ribolova. 3. Japonska bi plačevala koncesijo v razmerju 42,5 jenov za ruski rubelj. 4. Obe vladi bi sklenili poseben sporazum

Zarota proti „velikemu pokrovitelju brezboštva“

Moskva, 7. januarja. Stalin prednjači z dobrim zgledom glede sovraštva do vere. Prevzel je naslov »velikega pokrovitelja brezbožniškega gibanja«, ki ga mu je ponudilo novo vodstvo brezbožnikov. V vrhovnem brezbožniškem svetu sedi 600 članov in vsak od teh načeljuje neki krajevni organizaciji.

»Daily Mail« poroča o široko zasnovani zaroti proti Stalinu in poveljniku tajne policije Jezevu. GPU je v tej zvezi v zadnjih dneh napravila mnogo aretacij, zlasti med vojaško posadko v Kolimnu, ki je blizu Moskve. Pri zaroti naj bi bilo udeleženi veliki višji častniki rdeče armade.

Mednarodni gospodarski načrt van Zeeland

Landen, 7. jan. b. Bivši ministri predsednik van Zeeland je prispel sredi v London ter se eatal z ministrskim predsednikom Chamberlainom, kateremu je izročil mednarodni gospodarski načrt. Ta načrt določa, da bi Združene države, Anglija in Francija na eni strani ter Nemčija in Italija na drugi strani ukinile vse valutne restrikcije in uvozne omejitve, da bi tako tudi Nemčiji in Italiji omogočile pravilno trgovanje in dotok deviz. Van Zeeland predlaga, da države valutne trozveze prenesejo svoje individualne valutne intervencionske fonde v skupni fond za izenačenje deviz, ki naj bi se deponiral pri mednarodni reparacijski banki. Nemčija in Italija bi morali v ta fond plačati del svojih zlatih rezerv. Ceravno se uradno izjavlja, da je vsaka debata o tem prezgodnja, pa se vendar pričakuje, da bo Chamberlain predlagal sklenitev mednarodnega pakta za omejitve oboroževanja. Na ta način ne bi dobili samo jamstva od Italije in Nemčije, da finančne pomoči ne bosta izkoristili za oboroževanje, temveč je mnenja, da bo dosegel tudi omejitve oboroževanja.

Newyork, 7. januarja. AA. (Stefani.) Snoži so izvršili usmrtno na električnem stolu nekega Gaidija, ki je zadavil svojo 9 letno hčerko.

Dr. Karel Baxa — umrl

Prinesli smo že včeraj vest, da je v Pragi umrl prvi praški primator dr. Karel Baxa, velik prijatelj Slovencev in Jugoslovijce sploh, ustanovitelj in dolgoletni predsednik Českoslov.-jugoslovanske lige v Pragi ter eden največjih

podpornikov medsebojnih kulturnih in političnih zvez. Morda ga je k temu vodila tudi njegova gospi soproga, Hrvatica, doma iz Istre, kamor je rajni vsako leto odhajal na kratek odih. Pred dobrim pol letom se je odpovedal svoji službi v korist svojemu mlajšemu tovarišu, prav tako velikemu našemu prijatelju dr. P. Zenklu. Dr. Baxa se je rodil l. 1862 ter končal pravniške študije z doktoratom ter se posvetil odvetništvu. Že v devetdesetih letih prejšnjega stoletja se je goreče udeleževal socialno naprednega in državnoopravnega gibanja. Bil je tudi časnikar nastopal je skoraj v vseh večjih političnih procesih kot odvetnik. L. 1895 je bil izvoljen za poslanca v češki deželni zbor, kjer je bil l. 1898 izvoljen celo za predsednika državnoopravne stranke. Tega leta je dal tudi v deželnem zboru predlog za splošno in enako volilno pravico za češko kraljestvo. Od l. 1903 je bil državni poslanec na Dunaju, kjer je vztrajal do leta 1918, kjer se je srečeval z našimi državnimi poslanci. Po prevratu je bil izvoljen za prvega republikanskega župana v Pragi, ki jo je leta 1922 razširil v Veliko Prago, ko se je 8 mestnih občin združilo z 38 okoliškimi občinami v eno stolno mesto Praga, katere prvi primator je postal dr. Baxa in ostal na tem mestu do 2. aprila l. 1937. Poleg tega je bil tudi predsednik ustavnega sodišča in član češkega deželnega zbora, deloval je tudi v mnogih kulturnih društvi (častni predsednik ČSJ Lige). Jugoslovonom in Slovencem je posvečal veliko svojega časa ter je še pred nekaj tedni vodil ustanovni zbor akademске sekcije JCSL v Pragi. Kako je bil naklonjen Slovencem, kaže tudi njegov lep pozdrav Ljubljani v naši češki številki, ki je izšla isti dan, ko se je on odpovedal mestu praškega župana.

Po geslu: Romunijo Romunom

Bukarešta, 7. januarja. AA. Na svoji večerajšnji seji je ministrski svet razpravljal o prvih ukrepih vladnega programa. Po seji je bil objavljen komunique, ki pravi, da je vlada sklenila ustanoviti komisijo, ki bo v okviru veljavnih zakonov izdala odredbe, na podlagi katerih bodo morali židovski krčmarji v določenem roku zapustiti romunske podeželske kraje. Ta ukrep je bil izdan v svrhu boljše zaščite zdravja romunskega kmečkega prebivalstva.

Vlada je proučila tudi pregled listin romunskih državljanov, kolikor so bile izstavljene na nedovoljen način od tujih oblasti za časa svetovne vojne in v prvih povojnih letih na romunskem ozemlju in ki se morajo smatrati za nezakonite. Komisija, v kateri bosta poleg drugih pravosodni in notranji minister, bo v najkrajšem času proučila možnosti izvedbe obeh sklepov vlade.

Vlada se je končno odločila izdati potrebne ukrepe za znižanje cen proizvodov, ki so romunskim slojem najbolj potrebni. Končno je vlada sklenila, da se morata romunščina in romunska zgodovina učiti v vseh šolah, večinskih in manjšinskih po učiteljih in profesorjih, ki so čistega romunskega porekla.

Zunanji minister bo šel v Prago

Romunski zunanji minister Micescu dopotuje v nedeljo dopoldne ob 10 v Prago. V Pragi ostane do ponedeljka popoldne, ko se ob 14 odpelje v Ženevo. V Pragi bo imel več sestankov z dr. Benešem, s predsednikom vlade Hođom in zunanjim ministrom Kroftom.

»Cuventule« piše, da bo zunanji minister Micescu poleg Prage obiskal tudi Belgrad. Potovanje v Prago naj bi potrdilo harmonično sodelovanje med CSR in Romunijo.

Romunija priznala italijanski imperij

Rim, 7. januarja. Romunska vlada je italijanskega poslanika v Bukarešti uradno obvestila, da je izročila svojemu poslaniku v Rimu overil-

O čem bodo govorili v Budimpešti

Rim, 7. jan. b. Italijanski zunanji minister grof Ciano bo jutri odpotoval v Budimpešto, da se udeleži seetanka držav rimeškega protokola. Konferenca se bo udeležili dalje avstrijski kancler dr. Schuschnigg s tajnikom za zunanje zadeve dr. Schmidtom, ki bosta v nedeljo skupaj s predsednikom madžarske vlade Daranyijem, ki se mudi v Badnu pri Dunaju, odpotovala v Budimpešto.

Večerni listi pišejo, da bo konferenca držav rimeškega protokola, ki se začne v ponedeljek v Budimpešti, posvečena predvsem političnim vprašanjem. Govorilo se bo o razmerju držav rimeškega protokola do Male zveze, vendar ne kot celote, ampak kot o stališču držav rimeškega protokola do Jugoslavije in Romunije in pa o stališču držav rim-

na pisma, naslovljena na italijanskega kralja in cesarja Abesinije, kar pomenja priznanje italijanske suverenosti v Abesiniji. Italijansko časopisje jemlje ta dogodek z velikim zadovoljstvom na znanje. Italijanski časopisi ob tej priliki poročajo, da naj bi francoski poslanik v Bukarešti nastopil proti temu koraku romunske vlade(?).

Kratka demonstracija v Zagrebu

Zagreb, 7. januarja. Snoči ob 19 je priredila v Zagrebu manjša skupina komunistov na Illici, okoli 20 pa na Trgu kralja Aleksandra, demonstracije, na katerih so se slišali prepovedani vzkliki. Policija je hitro demonstrante razgnala in aretirala 6 oseb, ki jih oblastva poznajo kot komuniste. Oblastva so red in mir hitro obnovila.

Volpi pri knezu - namestniku

Belgrad, 6. januarja. AA. Grof Giuseppe Volpi, član italijanske vlade, se je mudi tri dni v Belgradu kot delegat italijanske vlade, ki mu je poverila nalogo, da pripravi veliko razstavo »italijanski portret skozi stoletja«, ki naj bi se spomladi odprla v muzeju kneza Pavla v Belgradu. Nj. Vis. knez namestnik je včeraj sprejel grofa Giuseppe Volpija v avdienci in ga je blagovoli pridržal na kosilu. Danes je priredil ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič intimno kosilo v čast grofu Volpiju v svoji villi. Grof Volpi odpotuje danes nazaj v Italijo.

Voz dru se je prevrnil nani

Celje, 7. januarja. Danes, v petek, ob 4 popoldne se je zvrnil voz naložen z drvmi v gozdu blizu Gomilkega na 16-letnega posestnika sina Antona Turniška iz Dobovlja pri Braslovčah. Na srečo je bil z njim še nek mlajši fant, ki je takoj tekel do bližnje hiše po ljudi, ki so hitro prišli na pomoč. Turniški si je zlomil levo nogo nad koleno in dobil tudi notranje poškodbe. Z reševalnim avtom so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

Novi kotorski školi

Rim, 7. januarja. b. »Osservatore Romano« objavlja: Sv. oče papež Pij XI. je imenoval za kotorskega škofa prevzvišenega gosp. prof. Butorica. Škof Butorica je bil rojen 26. marca 1888 v Perastu v Boko Kotorski. Sicer ga smatrajo po tradiciji za Bunjevca iz Ledenice. Gimnazijo je končal v Kotoru, teološke študije pa v Zadru. Prvo sveto mašo jebral leta 1910 v svetišču Gospe iz Skrpjele na otočku Kerastom. Nato je bil tri leta upravitelj župe sv. Matije v Dobroti pri Kotoru, od leta 1913 do danes pa je bil profesor, katehet večinoma na kotorski gimnaziji, v pomorski šoli, na dekliški šoli ter na trgovski šoli. Za časa vojne je bil v Zadru na hrvaški gimnaziji in v Splitu na realki. V Splitu je bil katehet na dekliški šoli.

Božično voščilo dr. Mačka

Dr. Maček je po listu »Nova riječ«, ki je glasilo Vilderjevega dela v SDK, poslal Srbom za božić in novo leto naslednjo čestitko: »Božić, rojstvo Sina božjega, morejo proslavljati samo tisti, ki se ravna po njegovem božanskem nauku, ki se bore za mir med ljudmi, za enakost, svobodo in pravico. Končalo se je 19 let skupnega življenja Hrvatov in Srbov v eni državi. Izkazalo se je, da brez borbe proti zlu na svetu dobro ne more zmagati. Hrvatske in srbske kmete veže enaka usoda, enak socialen položaj. Njihovo borbo za boljše, človeka dostojnejše življenje ne sme ovirati borba Hrvatstva in srbstva, katoličanstva in pravoslavlja. V teh 19 letih smo se prepričali, da se največji sovražniki kmečkega naroda skrivajo pod nacionalnimi in verskimi gesli. Zato narodnost brez človečnosti vodi v nasilje, narodnost brez pravice in ljubezni je brez vsebine, narod brez Kristusa je narod pod tiranijo. Naj nas ne moti, če je videti, da je v svetu zavladal Antikrist, sila in vojna, mi, ki verujemo v Kristusa, verujemo v kraljestvo božje na zemlji, verujemo v zmago pravice, v zmago ljudske vladavine. S tem želimo vsem bratom Srbom: »Mir božji! Kristus se rodi!« — Gotovo je politično vodstvo na tako voščilo, ki je dano v pretres vsej javnosti, polagalo veliko važnosti in je vsako besedo temeljito premislilo. Zato smemo smatrati, da so v njem temeljne oznake tistega razmerja med Hrvat in Srbi, kakor ga želi izpeljati politično vodstvo bivše HSS.

Hrvatski gospodarski svet

»Hrvatski dnevnik« poroča, da so si Hrvatske za vodstvo svojega gospodarstva ustanovili poseben gospodarski svet. V prostorih Gospodarske eloge je bil prvi sestanek zastopnikov vseh pomembnejših narodnih ustanov. Sestanek je vodil poslanec inženir Avgust Košutić, pobudo za to pa je dal dr. Maček. Sestanka so se udeležili mnogi drugi politični delavci, v imenu zavoda za proučevanje kmečkega in narodnega gospodarstva pa dr. Rudolf Bičanić, v imenu Trgovske in industrijske zbornice dr. Stefan Krasnik, v imenu Društva trgovcev Martin Jakovac in še mnogo drugih trgovcev, gostinčarjev in zastopnikov raznih sorodnih društev. Na sestanku so razpravljali največ o tem, kako naj bi se preprečili spori med posameznimi gospodarskimi krogi, da bi gospodarstvo teklo tako, da bi bile vse gospodarske veje enako deležne dobrot narodnega gospodarstva. V dokaz, da hrvatski gospodarstveniki žele pomagati hrvatskemu delavstvu v stiski, so udeleženci sestanka zbrali 1000 din kot zimeko pomoč za brezposelne hrvatske delavce.

Za spominsko cerkev sv. Save

Glavni odbor za postavitve hrama svetega Save je izdal na vse Srbe in Srbkinje proglas, v katerem jih poziva, naj vsak po svojih močeh prispeva, da se svetemu Savu, »ki je pravi oče našega samostojnega naroda in državnega življenja«, čim prej postavi velika spominska cerkev, ki bo še poznim rodovom dokazovala pomen svetega Save, katerega glavna težnja je bila: »narodna cerkev, narodna prosveta, narodna država pod vodstvom narodne dinastije«. Odbor pravi v proglasu, da je bilo »društvo za postavitve hrama sv. Save« ustanovljeno pred 42 leti na poziv belgrajskega metropolita Mihaila. Štiri desetletja se že zida ta velika cerkev na Vračaru v Belgradu, kjer naj bi našel svoj večni pokoj tudi patriarh Varnava. Burna vmesna leta so delo ovirala in glavni odbor je v skrbeh, da ne bi tudi še sedaj delo zaradi pomanjkanja denarnih sredstev obstalo. »Blagoslov vseh naših svetnikov in prvo svečnikov od sv. Save do Varnave bo vedno nad njihovimi vernimi srbskimi sinovi in hčerami, ki se pozivu odzovejo in darujejo za ta namen.

Osebnosti

Belgrad, 7. januarja. m. Pravosodni minister Milan Simonović je podpisal odlok, s katerim so postavljeni na prošnjo: za pisarniškega oficijala 8. pol. skup. Ferdinand Habjan na okrajnem sodišču v Škofji Loki, Rudolf Dečman na okrajnem sodišču v Celju, Josip Cerević na okrajnem sodišču v Kočevju; za šefa pisarne 9. pol. skup. Josip Kocjan na okrajnem sodišču v Mariboru; za kancelista 10. pol. skup. na okrajnem sodišču v Radovljici Erna Košir-Karban, Janez Arbanič, zvančnik 3. pol. skup. na okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi; za kancelista 10. pol. skup. na okrajnem sodišču v Sevnici Antonija Drašler, za uradniško pripravnik 10. pol. skup. na apelacijskem sodišču v Ljubljani Olga Čibej. Na prošnjo so premešteni: na okrajno sodišče v Mariboru Stanko Kronabetvogel, oficijal 8. pol. skup., na okrajno sodišče v Maribor Terezija Kronabetvogel, kancelistinja 9. pol. skup. na okrajnem sodišču v Radovljici. Na okrajno sodišče v Radečah Anton Lavrenčič, uradniški pripravnik 10. pol. skup. na okrajnem sodišču v Radovljici; po službeni potrebi je premeščen na okrajno sodišče v Mariboru Josip Bogrunc, pisarniški oficijal 8. pol. skup.

Za vršilca dolžnosti šefa predsedstvenega kabineta je postavljen dr. Jovo Marković, dosedanj tajnik v predsedstvu vlade. Dr. Marković je zasedel mesto kabinetskega šefa vlade namesto dosedanjega kabinetskega šefa dr. Gačiča, ki je bil pred par dnevi postavljen za generalnega tajnika belgrajske borze.

Dr. Anton Schwab — 70 letnik

Celje, 7. januarja. Ni še dolgo tega kar smo poročali, da je prejel višji zdravstveni svetnik v pokoju in skladatelj dr. Anton Schwab najvišje odlikovanje za službo na glasnem in socialnem polju. Včeraj pa je naš odlikovane obhajal že 70. leto svojega rojstva. Ob tej tako lepi obletnici želimo med našim ljudstvom tako priljubljenemu skladatelju, da bi še dolgo let plodnosno deloval med nami in nam skomponiral še več lepih narodnih pesmic, ki jih tako ljubijo naši mestni kakor tudi podeželski pevski zbori. K njegovemu jubileju mu vsi prav iskreno čestitamo.

Ledeni val popušča

Od severozapada se nam bliža toplejša zračna struja

Po raznih državah Evrope

Iz najrazličnejših delov Evrope prihajajo poročila o izredno hudem mrazu, ki je zavladal te dni. Iz Nemčije, Francije, Poljske, Češkoslovaške, Madžarske in celo iz Italije poročajo o silnih snežnih metežih, hudem mrazu, o ustavljenem prometu, zamrzovanju rek itd. Tudi človeške žrtve niso redke.

V Nemčiji imajo po nekaterih krajih do 30 stopinj Celzija mraza. Reke so večinoma zamrznjene ali pa plavajo po njih velike ledene plošče. Na reki Main je ves promet z ladjami zaradi ledenih plošč ustavljen. Zaradi nizkega vodnega stanja Donave je parnik »Sper« običal. Na pomoč mu je prišel neki madžarski parnik, ki ga je z veliko težavo rešil.

Iz Francije poročajo o mrazu, kakršnega že desetletja ne pomnijo. Mraza imajo tam od 8 do 14 stopinj Celzija. Celo v Nizzi, kjer sploh ne poznajo zime, so se te dni morali sprijazniti z mrazom do 2 stopinj Celzija. Vremenske postaje napovedujejo sneg.

Tudi v Avstriji imajo hudo zimo in visok sneg. Na Dunaju kaže toplomer -10 stopinj, v alpskih deželah pa do 20 stopinj pod ničlo. Zaradi silnih snežnih metežev so številne ceste za promet neporabne. Posebno prizadeta sta Burgenland in pa nižavstvska gozdna četrt. Redni avto-promet med Dunajem in Budimpešto so morali ukiniti. Na Dunaj prihajajo vlaki z večurnimi zamudami.

Na Madžarskem pokriva vse reke in tudi Blatno jezero debel led. Tudi na Donavi se ledene plošče tako zgoščujejo, da pričakujejo, da bo tudi Donava zamrznila, če bo mraz še nekaj dni trajal. V Budimpešti kaže toplomer 16 stopinj pod ničlo, po deželi pa 24 do 27 stopinj. Zaradi snežnih metežev velike avtomobilske ceste proti Blatnemu jezeru in proti Dunaju niso uporabne za promet.

Trdovratni mrzli val se je raztegnil tudi čez južno Italijo in Sicilijo. V kalabrijskih gorah je zadnja dva dneva močno snežilo. Ceste, ki peljejo skozi Kalabrijo proti Jonskemu morju so morali zaradi visokega snega v gorskih delih zapreti za promet. V obrežnih krajih Sicilije je padlo živo srebro v toplomeru na 3 stopinje nad ničlo.

Tako nizke temperature ne pomnijo tam že desetletja. Celo na severnoafriškem obrežju imajo samo 5 stopinj nad ničlo. Lagune v Benetkah so deloma zamrznile. Iz vseh krajev severne Italije poročajo o silnem mrazu, ki je povzročil velikansko škodo po vrtovih, kjer goje cvetlice za izvoz. Več oseb je zamrznilo. V Savonni je kazal toplomer 18, v Dolomitih 20, na brennerskem prelazu pa celo 28 stopinj pod ničlo.

Po vsej Češkoslovaški se vedno traja izredno huda zima. Na Češkem so imeli včeraj 21 do 24, na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji 25, v Hustu 30, v Voloveni 28 in v Nitri 26 stopinj pod ničlo.

Na Poljskem imajo nenavadno hud mraz. V južnopolskih krajih kaže toplomer 32 stopinj pod ničlo. Pri Varšavi sta zaradi goste megle trčila dva tramvajska voza. Ranjenih je bilo 14 oseb.

Najnovejša poročila pravijo, da je s severozapada začela prodirati toplejša struja, ki je zajela že vsa Anglijo, Severno Francijo, zapadno Nemčijo, severozapadno Švico in se bliža tudi nam.

Dunajsko vremensko poročilo z dne 7. januarja 1938 po stanju ob 11 dopoldne pravi: Včeraj je na Tirolskem in Predarliskem in Koroskem začel padati sneg, katerega je padlo na zahodnem Tirolskem nad 30 cm, na Dunaju pa 7 cm. Danes je v vsej Avstriji pretežno oblačno. Vremenski položaj se je docela izpremenil. Dosedanje visoko barometrično stanje v Angliji in Rusiji je izginito ter prodira v srednjo Evropo zapadni morski zrak. Najnižje je bilo barometrično stanje v Škotski s 745, visok zračni tlak pa je v Španiji, sekundarni visoki tlak pa na Madžarskem.

Mraz po vsej Jugoslaviji

Tudi iz raznih krajev države poročajo o hudi zimi in mrazu, kakor jo zlepa ne pomnijo. V Splitu je bila zabeležena najnižja temperatura -7° C, noči so pa še hladnejše. Na vsem Jadranu pada temperatura. Na otoku Ziru so zabeležili temperaturo -8, v Hercegu Novem -2, kar je za Dalmacijo zelo mnogo. Zaradi hudega mraza je zamrznilo morje med Vranicami in Solinom, prav tako tudi v Glavičanih. Pri Solinu je led predebel. V Dalmaciji zamrzujejo tudi hidranti. V Dalmaciji so se pojavile polarne, silno redke ptice, ki jih je hud mraz prepočil iz severnih krajev proti Sredozemskemu morju. Nekaj jat teh ptic so opazili pri Trilju na Sinjskem polju. V Dalmaciji vlada že 19 dni hud mraz. V Šibeniku je bila temperatura -9°, v Mandaljenu -13°, v Skradinu -13°, v Biogradu -9°, v Benkovcu in Obrovcu -16° C. Zamrznila so vsa močvirja in odprti vodnjaki. Poginilo je tudi zelo mnogo rib. Velike ovire ima tudi parniški promet ter prihajajo parniki z velikimi zamudami. Prav tako vlada tudi hud mraz v Zadru ter je deloma zamrznilo jezero Bokanjac, iz katerega dobiva Zader vodo. Vlaki iz Zagreba prihajajo v Dalmacijo z velikimi zamudami. Zaradi velikega mraza se sedaj pričenja pouk v Šibeniku ob 9 zjutraj namesto ob 8.

V Dubrovniku vlada že nekaj dni tako hud mraz, kakor ga Dubrovničani ne pomnijo zlepa. Temperatura je v tem, sicer najbolj toplem jugoslovanem mestu, stalno pod ničlo. V dubrovniški luki je temperatura -7°. Čez dan pa se mraz omili, ker sije sonce.

Tudi po vsej Bosni vlada hud mraz. V Dobouju in Varešu je bila temperatura -13°, v Sarajevu -10°, v Tuzli in Zenici -12°, v Mostaru -6° in v Višegradu -9°. Po vaseh pa je mraz še hušji. V podjetjih Našičke v Begovem Hanu so morali ustaviti vse delo, ker so poledeneli vsi stroji. Po bosanskih rekah plavajo ledene plošče in ako bo mraz še trajal, bodo bosanske reke zamrzile.

Tudi v Zagrebu so 6. t. m. zabeležili najhušji mraz v tej zimi. Ponoči so zabeležili -13° C, čez dan pa -7° do -10°, na Sljemenu so zabeležili -15°, v Gračcu, Zrmanji, Delnicah in Fužinah so prav tako zabeležili -15°, v Plaskem -17°, na Vrhovinah -18° in na Sušaku -6° C.

Sava nosi velikanske ledene plošče, ki ogrožajo ves promet. Dne 5. januarja so ledene plošče podirle pontonske moste čez Savo pri Sremski Mitrovici. Čuvarji mostu so že dva dni opazili te velikanske plošče, mislili pa so, da ni to nič nevarnega. V sredo ob 6 zjutraj pa so čuvarji videli, kako se naenkrat vane ponovne velikanske množine ledu proti mostu. Led je s svojim pritiskom odtrgal verige, s katerimi je bil most zasidran ter je most odplaval po reki navzdol. Parnik »Lilac« je skušal most ujeti, toda to se mu ni posrežilo. Čuvarji so niže napeli jeklene vrvi čez Savo, ki so jih pritrdili na drevesa na bregovih, toda pritisk ledu je porval drevesa. Parnik »Lilac« je končno za-

držal 3 pontone, 12 pa jih je led gnal dalje. Pri vasi Jarak je naletel na pontone parnik »Beograd«, ki jih je skušal zadržati. Z največjo težavo pa so se rešili čuvarji mostu na parnik. Pri Sabeu je skušal oddelek pionirjev ustaviti pontone, toda ves trud je bil zaman. Nasprotno, pontoni so odvedli s seboj še vlačilec »Posavino«. Ledene plošče po Savi so plavale proti Belgradu. Reševanje pontonov ob času našega poročila še traja.

Iz Bosne in drugih južnih pokrajin nam poročajo, da so se pojavile velika krdela volkov, ki silijo v vasi ter ogrožajo živino ter ljudi.

V Sloveniji

O hudem mrazu v vsej Sloveniji nam poročajo iz raznih krajev. Skoraj povsod v Sloveniji je mraz hušji kakor v Ljubljani. Pripomniti pa moramo, da v Ljubljani merijo dnevno toploto v glavnem ob 7 zjutraj, to je tik pred sončnim vzhodom, drugod pa čez dan. Najhušji mraz je nedvomno na Notranjskem, kjer divja burja ter pade temperatura dostikrat na odprtih mestih tudi pod 30° C pod ničlo. Na Štajerskem pa je nasprotno bolj milo vreme. Tako nam poročajo iz gorenjskih krajev, da imajo tam v dolinah 35-50 cm snega, po večini prišča ali areža, povprečna dnevna temperatura je -14 do -16° C. Na gorah je temperatura približno enaka, je pa 1 do 1,5 m prišča ali areža. Na Štajerskem je na planinskih postojankah povprečno -5° C, novega prišča pa je 25 cm na 40 cm stare podlage. Hušji mraz, kakor na Pohorju in v Slovenskih goricah pa je v okolici Celja in v Savinjski dolini, kjer je povprečna dnevna temperatura -9° C.

V Ljubljanski kotlini je lani zadnjič snežilo na Stefanovo, letos pa samo enkrat, namreč dne 3. januarja. Tedaj je padel droben sneg, ki je dal meterološko ugotovitev pol mm padavin. Toliko je namreč merila plast vode, ko se je sneg v opazovalnici stajal.

Mraz v Ljubljani

Ljubljana, 7. jan. V Ljubljani smo prav tako, kakor v vsej Sloveniji, pravi ostri mraz letošnje zime občutili že 30. decembra 1937. Seveda naši ljudje mnogo pretravajo glede števila stopinj pod ničlo. Najbolj točna je še vremenska opazovalnica v ženski bolnišnici, ki ima tudi najboljše aparate v Ljubljani. Podatki iz te opazovalnice veljajo tudi uradno, kakšno je kdaj vreme v Ljubljani. Na Gradu je seveda vedno ostreje vreme, enako tudi na letališču. Tako je ta opazovalnica zabeležila dne 29. decembra mraz le -6,8° C, in sicer zgodaj zjutraj. Čez dan je bil mraz seveda nekoliko milejši. Dne 30. decembra pa je toplomer padel že na -9 ter se je čez dan omilil na -3,8° C. Dne 31. decembra je bilo mraza že -11,6° C. Silvestrova noč je bila zelo mrzla in je očitno marsikateremu veseljaku vzele veselje do burnega silvestrovanja. Na novega leta dan zjutraj je termometer kazal -12,3° C in ob najbolj topli uri je na ta dan termometer še vedno kazal -5° C. Mraz pa je še bolj pritiskal. Dne 2. jan. je zjutraj termometer kazal -13,8° C, ob najboljši uri pa prav tako -5° C kakor prejšnji dan. Vreme se je nekoliko popravilo na 3. januarja. Tedaj je termometer kazal -12,2° C, ob najbolj ugodni uri pa -4,5° C. Zato pa je mraz pritiskal ponovno 4. januarja, ko je termometer kazal -17,6° C in ob najbolj ugodni uri -8,3° C. Mraz je zopet popustil na 5. januarja, ko je zjutraj bilo -15,4° C, čez dan pa ob najbolj ugodni uri -6,8° C. Toda takoj je sledila reakcija, zakaž 6. januarja, na dan sv. Treh kraljev, je mraz že zopet kazal -18,8° C. To je najhušji mraz.

Danes silaina Millöckerieva opereta

Kino Union Tel. 22-21

Marija Röck
Johannes Hesters

GASPARONE

Razkošje, smeh in zabava! Muzika, ples in balet!
Velefilm bleščečega sijaja in dobrega humorja

Danes premiera!

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Mariborska plinarna v l. 1937

Maribor, 7. januarja. Za preteklo leto si je vodstvo mariborske mestne plinarne izdelalo načrt za izpolnitev najstarejšega občinskega obrata, ki ga spričo svojega 67-letnega obstoja predstavlja mestna plinarna. Zastarele in nerentabilne naprave so sicer bistveno ostale neizpremenjene, vendar se je z umnejšo organizacijo dela in s tehnično izpopolnitvijo kurjačev doseglo precej uspehov. Smotno obratovanje ter dobra izvežbanost zaposlenih moči sta omogočila rentabilnejše gospodarjenje. Premog, ki ga je po veliki večini bilo treba uvažati, je plinarna izrabljala do skrajnosti mej in je zaradi tega bilo mogoče, da je dosedanj cenik plina ostal v veljavi, čeprav je cena inozemskega premoga stalno naraščala.

V preteklem letu je plinarna od vsega uporabljenega premoga uvozila okoli 80%, to je 1 milij. 600.000 kg. Domačega premoga je porabila 305.000 kg. Iz teh množin premoga je bilo izplinjeno 940.000 m³ plina, katerega je največ porabilo gospodinjstvo, nato pa obrt in industrija. Konsum plina se je v preteklem letu zvišal za 36.000 m³, kar je brez dvoma lep uspeh in zasluga ugodnega cenika za plin, ki ga je izdala nova uprava Mestnih podjetij. Kot stranski proizvod je plinarna izdelala 1.090.000 kg koks, 45.500 kg katrana in 500 kg grafit. Eno tretjino vsega koks je plinarna uporabila pri izplinjevanju premoga.

Kakor vsako leto je plinarna tudi letos obnavljala plinsko omrežje. Plinovodi so bili v Strossmayerjevi ulici, Trdinovi, Principovi, Klavniški in Delavski ulici podaljšani za 290 m, v Trubarjevi ulici je bil plinovod ojačen v dolžini 103 m. Zaradi regulacije ulic je bilo treba mnogo plinovodov preložiti in obnoviti, in sicer na Koroski cesti in v Tattenbachovi ulici. Dolžina sedanjega plinskega omrežja znaša 41 km, to je toliko, kakor razdalja po državni cesti med Mariborom in Konjicami. Zaradi živahne gradbene delavnosti je bilo treba izvršiti 24 novih priklpov, obnovljenih pa je 29. Instalcijski oddelek plinarne je zasebnim strankam prodal 133 plinskih grelcev za vodo, štedilnikov, kuhinjskih, pečnikov in pečir ter 31 raznih aparatov. Plinarna je proti najemni izposodila 64 kuhinjskih in 6 raznih naprav, popravljenih in državno žigosanih je bilo 288 plinovodov.

kar ga je uradno ugotovljenega v letošnji zimi v osrčju Ljubljane. Seveda bodo držale tudi številke z barjanske šole, kjer so beležili povprečno 1-2° nižje kakor v Ljubljani. Toda barjanska šola je na odprtem, izpostavljena vetrovom in sredi zmrznjenega ter zasneženega barja.

Posledice tega hudega mraza so vidne. Niso pa seveda takšne, kakor jih navajajo razna pretirana poročila. Preskrba Ljubljane in drugih krajev s kurivom je popolna in ni take zadrege za kurivo, kakor je bila leta 1929, ko ni bilo mogoče v vsej Ljubljani dobiti ne premoga ne drv. Kupčija s kurivom cvete sedaj v Ljubljani izvrstno. Siromaki so seveda tisti, ki si kuriva ne morejo kupiti.

Tudi promet na lokalnih železnicah ne spi preveč. Pač pa se bore z velikimi zamudami mednarodni vlaki in vlaki, ki prihajajo z juga. Posamezni brzovlaki imajo tudi po eno do tri ure zamuze.

Najhuje je zima udarila brezposelne. Delomrzneže je sicer policija že pred prazniki pobrala ter deloma izgnala iz mesta ali jih vtaknila v zapore. Domačini Ljubljancani pa prezebejo okoli vogalov, se zatekajo v razne ogrevalnice, med temi tudi v mestno Zima nudi tudi mnogo lepih in idiličnih slik. Stari gospodje in gospe so usmiljeni. Zlasti jih skrbe vervece in ptički v tivolskem parku. V Tivoliju ima menda vsaka verveca svoje ime, toda čudno je, da je prav vsaka »Muki«. Te vervece so kar domače, toda so nezaupljive. Dobro poznajo svoje ljubitelje, ki jim donajajo orehove, kostanjeve, lešnikov in drobtin pogost. Tudi krljave takle »Muki« ne odklanjajo. Gospodje in gospe se čutijo kar počaščene, če plane z drevesa do njih verveca ter jim iz rok iztrga oreh. Pogumni so tudi škinkavci: prilete na roko ter pobero bučno peško ali zrno sončnice in odlete. Vrabci so nezaupljivi in tudi nepriljubljeni, vendar se jih ljudje usmilijo ter jim natresejo kaše, ki jo menda jedo najraje. Vrabcem in čopastim škrlancem — ki niso ptice selivke, kakor njihovi bratci poljski škrlanci — pa je mraz mimo drugega povzročil tudi občutno gospodarsko škodo: vsi konjski odpadki, kolikor jih še najdejo v Ljubljani, namreč takoj zmrznejo. Mnogo trpe tudi kosi. Čudno pa je, da ne trpe toliko samci z rumenimi kljuni, temveč samice, ki imajo temen kljun. V Tivoliju in ob vrtnih ograjah leži v Ljubljani veliko zmrznjenih kosov. Če najdejo otroci tako zmrzlo samico kosa, vzklignejo: »Vrana je zmrznila!« Seveda ne vedo, da nekeje v bližini žaluje njen drug rumenokljuni kos, ki je v ptičjem svetu eden najbolj zvestih zakoncev.

Mnogo trpi tudi divjačina, zlasti zajci, ki predrzno silijo celo v predmestne vrtove. Radi bi glodali mlado drevje, toda vsak vrtnar je že jeseni prebelil drevje z apnom ali ga obdal s slamo, tako da zanje ni nič. Zadovoljiti se morajo sem in tja s kakšnim zeljnatim štorom, ki molli iz snega.

Milejši val prihaja?

Ljubljana, 7. januarja.

Danes se je v ljubljanski kotlini obrnilo nekoliko na bolje. Mraz je popustil ter je termometer zjutraj kazal -16° C, to je za skoraj 3° C manj kakor včeraj. Nad Ljubljano, ki je imela do sedaj samo jasne in mrzle dneve, se je zoblalo, toda že v opoldanskih urah je veter v višjih zračnih plasteh raztrgal oblake in meglo. Vremenske prerokbe napovedujejo, da je ta omilitev vremena prvi znak toplega vala, ki prihaja v deželo.

Udeležimo se žrebanja,

ki ga razpisuje

»SLOVENE« za svoje stalne in nove naročnike!

»Slovenec« razpisuje veliko nagradno žrebanje za vse naročnike dnevnega »Slovenca«

Žrebanje bo pred komisijo naročnikov v ponedeljek 7. februarja 1938, ko bo žreb razdelil

76 bogatih nagrad

v skupni vrednosti nad 75.000 din

Nagrade so sledeče:

1. nevestina bala;
2. moška obleka z izvrstno srebrno uro;
3. 5 modernih plugov (sack-ovih);
4. 5 brzoparilnikov;
5. 5 radijskih super-aparatur;
6. 2 pisalna stroja;
7. 1 komplet kuhinjski pribor;
8. 2 fotoaparata;
9. 2 stenski urli;
10. 2 žepni urli;
11. 50 drugih lepih nagrad v vrednosti ca. 15.000 din.

Kje bodo nagrade razstavljene, bomo v »Slovencu« naznanili.

Do tega nagradnega žrebanja imajo pravico vsi naročniki, ki so na dnevnega »Slovenca« naročeni že najmanj tri mesece in bodo imeli naročnino plačano tudi za mesec, v katerem bo žrebanje. Nadalje vsi novi naročniki, ki se naroče na dnevnega »Slovenca« najmanj za tri mesece in plačajo vsaj do 29. januarja 1938 trimesečno naročnino.

Lastništvo »Slovenca«

Obilen lovski plen

Jesenice, 6. januarja.

Devet in pidesetletni Matevž Mikelj slušbuje že 42 let pri Kranjski industrijski družbi. Poleg trupalnega dela se že 30 let prav pridno bavi s lovom. Zadnje čase je postal zaradi operacije nesposoben za delo, nakar mu je KID naklonila službo lovskega paznika, kar je bila vedno njegova želja. Njegovo edino veselje je zadel puško na rame in čakati na plen, pa bilo to še tako

visoko v hribih. Vendar pa v hribih človek časih čaka tedne in dneve in se še ne more do dobra razveseliti tako kot v dolini. Ob zadnjem lepem luninem svitu se je podal Matevž, kakor mu pravijo, na lov jeseniškega rajona, kakih 500 m od mestne klavnice proti Hrušici, kjer je postavljena majhna opazovalnica za uharice, sove, vrane in jastrebe, ki je last KID. To opazovalnico je tudi Matevž uporabil za svoje namene pri čakanju lisic, katerim je že poprej pripravil imenitno večerjo v veri, da bo imel velik uspeh. Na vsak šum je bil Matevž zelo pozoren. Kadar je pridrvel po cesti kak avtomobil, je bil prepričan, da je to njega dober gonjač, ki mu prižene žrtev na muho njegove puške. Še ni dolgo čakal in že ima na vidiku lepo zvitoropko, ki je prišla na zadnjo večerjo. Matevž s strastnim srcem nameri puško na svoj plen in samo hip: lisica je bila njegova. Matevž pa se ni bil zadovoljen. Počaka še malo in čez 25 minut je padla že druga žrtev. Kmalu se mu približa še tretja lisica, ki je tudi padla, zadeta od njegove puške. Tako je naš Matevž v poldrugi uri ustrelil tri lisice. Čeprav je bil njegov obilni plen zelo težak, je krepko stopal po jeseniških cestah, koder ga je srečavalo mnogo ljudi in gledalo njegov lepi uspeh.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušnim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Get. reg. S. br. 30474/35.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 8. januarja: Severin, opat; Teofil, mučenec.

Nedelja, 9. januarja: (1. nedelja po razglasitvi Gospodovemu.) Sv. Družina, Julijan in Basilijsa, mučenca. Prvi kraje ob 15.15. Herschel napoveduje lepo, prijetno vreme.

Novi grobovi

V Ljubljani so umrli: Gospa Helena Bleiweis-Trsteniška roj. Pošlap. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 2 popoldne. — Gospa Franja Podbregar, ki je dočkala visoko starost 83 let. Pogreb bo danes ob 2 popoldne. — Gospa Neža Stieh, roj. Okrožnik, vdova po nadspredniku. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 4 popoldne. — Gospod Jakob Majcen, revizor južne železnice v pokopju. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. — Naj počivajo v miru! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Premestitve v sodni službi. Za sodnika apelacijskega sodišča v Zagrebu je imenovan g. dr. Josip Kavčič, namestnik drž. tožitelja v Splitu, v 3. skup., 1. stop.; za sodnika okrožnega sodišča v Sremski Mitrovici pa gosp. dr. Matija Primus, okrajni sodnik v 5. skup. ravnatom.

Velika skupščina krščanske šole

Člani, starši, prijatelji mladine, udeležite se zborovanja v nedeljo, 9. januarja ob pol 11 dop. v beli dvorani hotela Union. — Odbor.

— Sprejemi na banovini. Kr. banska uprava dravske banovine opozarja ponovno, da se sprejemajo stranke v uradih kr. banske uprave samo ob delavnikih dopoldne od 10 do 12. Izven navedenega časa se stranke ne sprejemajo ter je dostop v urade kr. banske uprave brez izrecnega dovoljenja prepovedan. Stranke se nadalje opozarjajo, da se morajo v zadevah, zaradi katerih prihajajo na bansko upravo, obračati samo na načelnike oddelkov in šefe samostojnih oddelkov, odnosno njihovih namestnikov, ne pa tudi na posamezne referente. Gospod ban in gospod pomočnik sprejemata stranke le ob torkih in petkih.

— Požar. Od Sv. Lovrenca na Dravskem polju poročajo: Pretekli terek ob 11 dopoldne je izbruhnil požar v gospodarskem posloju posestnika Janeza Predikake. V nekaj trenutkih je bilo vse poslopje v ognju. Požrtvovalnosti vrljeh gasilcev se je zahvaliti, da so rešili vozove in gospodarsko orodje. Zgorela pa sta mlatinila in slamoreznica. Škodo cenijo na 30.000 din. Gospodinja ob času požara ni bilo doma.

— Koledarček, ki ga je letos izdala ZZZ, je za delavca res potreben. Vsebuje vsa važnejša določila socialne zakonodaje, določila o starostnem zavarovanju, bolniškem zavarovanju itd., ter tudi mnogo praktičnih stvari, ki jih delavec rabi v vsakdanjem življenju. Naroča se koledarček pri Zvezi združenih delavcev v Ljubljani, Copova 1 (Delavska zbornica). Prodajna cena za komad je 8 dinarjev.

— Parnik »Bled« rešen. Parnik »Bled«, ki je te dni naseljen na peščino v grški luki Prevezi, je bil končno dne 5. t. m. izvlečen na globlje morje. Parnik je tako nesrečno naseljen, da so morali prekrati ves tovar in ga z največjimi napori potegniti z nevarnega mesta. Stroški za reševanje znašajo 100.000 din. »Bled« bo najbrž te dni dospel v Split, njegovo progo pa bo oskrboval parnik »Split«.

BOUVIER SAMPANJEC GORNJA RADGONA

— Parnik »Una« v nevarnosti. V splitsko prištanišče je priplul parnik »Una«, last družbe »Oceanija«, da se tam preskrbi s premogom. »Una« vozi iz Capabance v Benetke tovar 1200 ton fosfata. Kakor so mornarji pripovedovali, je bila »Una« med 26. in 27. decembrom v veliki nevarnosti. Strahovit vihar je namreč zajel parnik med Alžir in Bonno. Severozapadni veter je bil tako hud, da se je parnik nagnil. Vsa deena stran palube je bila že pod vodo. Moštvo ladje, častniki in mornarji so morali delati dve polni uri, da so rešili parnik. Parnik drugače ni utrpel večje škode.

— Kako velik je Zagreb. Leta 1931, ko je bilo ljudsko popisovanje, je Zagreb štel 185.581 prebivalcev. Povprečni letni prirast znaša 8000 prebivalcev, tako da bi moral sedaj šteti 235.000 prebivalcev. S predmetnim Kustojem, ki je organsko zvezana z Zagrebom, ki pa je samostojna občina, šteje Zagreb torej okrog četrtil milijona prebivalcev. Zagreb je imel leta 1880 30.000 prebivalcev, leta 1890 40.000 prebivalcev, leta 1900 60.000, leta 1910 80.000 in leta 1921 108.000 prebivalcev.

— Veteran izpred Visa umrl. V mestu Bohu na otoku Braču je umrl veteran, ki se je boril v znani pomorski bitki pri Visu. Bil je to 94-letni Ivan Dežulović iz Komidže. Kot 22-letni mladenič se je udeležil te bitke, v kateri je njegova ladja izgubila krmilo. Dežulović je bil eden zadnjih, če ne zadnji veteran iz slavne bitke pri Visu.

— Elektrifikacija železniške proge Sušak—Skrjevo. Odlični činitelji so sklenili, da se čim prej elektrificira železniška proga med Sušakom in Skrijevom. Elektrifikacija je neobhodno potrebna, ker je sušaki tunel tako slabo zidan, da je v njem neprestano dim, kar je za promet nevarno, za potnike pa nezdruvo. Državni proračun za prihodnje leto je določil v ta namen znesek 3.400.000 din. To je prvi del elektrifikacije te proge. Za to elektrifikacijo se zanimajo Italijani, ki bi elektrifikacijo izvedli na račun naših klirinških terjatev v Italiji.

— Posnemanja vredno. Iz Rogatec nam poročajo: Gospod dr. Leskovec Janko je zadnji čas kazal znatne zneske za občinske reveže iz poravnave v njegovi odvetniški pisarni v Rogatec. Tokrat je poklonil din 100. — Bog plačaj!

— Usmilite se usmiljenja vredne krščanske matere, slabotne in bolehnih vdove T. K., ki živi s svojimi tremi 8 do 14 letnimi hčerkami in 6 letnim sinčkom v silni revščini in bedi! — Podpora za to ubogo mater, bodisi v obliki, perilu ali denarju, sprejema pisarna Karitativne zveze v Ljubljani, Marjanščina.

— Utvin »Gospodinski koledar za 1938 iz tehničnih razlogov letos ni izšel. Na razne reklamacije objavlja založba ponovno to v vednost zainteresentov, ker ne more vsakega posebej obveščati.

— Sremski apetit. Srem in Vojvodina spadata med najbolj bogate pokrajine naše države, ker ljudje zlasti veliko jedo na svatbah. Prvi rekord pa je bil dosežen na svatbi hčere bogatega kmetu lätvana Tokana iz Debeljače. Na svatbo je bilo povabljenih 400 gostov ter je svatba bila hkrati v več hišah s skupno 20 prostori, v katerih so samo jedli in pili. Svatba je trajala tri dni in so svatvi v tem času pojedli 800 velikih hlebov, 200 celih tort, dve ogromni pitani evinji, 400 kosov perutnine, eno tele, enega vola, popoli pa so 500 steklenic piva, 100 litrov žganja in 550 litrov vina.

— Posestnik na skrivnostno način izginil. V Somboru je teden dni pogrešajo bogatega posestnika Šimša Deneša. Deneš je prodal vagon pitanih svinj ter je potem zapravil denar in razmetaval tisočake. Najbrž so ga počakali kakšni roparji, ga napadli in ga oropali, nato pa fingirali avtomobilsko nesrečo. Neki naprošeni telepat iz Budimpešte je odgovoril, da se truplo nahaja 200 m od kraja nesreče. Nad 100 delavcev že ves teden dni preiskuje kanal, kamor mislijo, da so vrgli roparji truplo. Družina je razpisala nagrado tistemu, kdor najde truplo.

— Nezvesto ženo ubil — ljubico hotel ubiti. Pred sodišče v Osijeku se je zagovarjal delavec Stanko Radojčić iz Sušine, ki je hotel pred dvema mesecema ubiti svojo bivšo priležnico Mileno Novakovič. Radojčić se je po vojni vrnil domov s fronte ter je našel svojo ženo drugič poročeno z nekim ljubimcem. Ženo je zabodel do smrti z bajonetom. Z ženo je imel že poprej enega otroka. Vojaško sodišče je Radojčića oprostilo, ker je spoznal, da je ravnal v alektu. Nato se je seznanil z Mileno Novakovič, ki pa mu ni bila zvesta in zato jo je poskušal leta 1924 z revolverjem ustreliti, prav tako tudi njeno ljubimca Maksima Bakčiča. Zaradi tega poskusa umora je bil obsojen na pet let ječe. Leta 1927 pa je bil izpuščen. Mileno je srečal na ulici ter je nanjo navalil z nožem. Milena mu je nož iztrgala iz rok, čeprav je bila hudo ranjena. Radojčić je bil obsojen na 6 let ječe. Ko je to odsedel, je še vedno mislil na maščevanje, zlasti ker je bil prepričan, da mu je Milena zastupila otroka. Milena se je medtem z Bakčičem poročila, Radojčić je Bakčiča zažgal s kadenj ter mu povzročil 5000 din škode, nato pa skušal ustreliti s puško Mileno, kar pa se mu ni posrečilo. Sodišče ga je ponovno obsodilo na 15 let ječe.

— Mednarodni pustolovec izgnan iz Zagreba. Zagrebška policija je izgnala iz Zagreba prav nevarnega pustolovca mednarodnega goljufa Adolfa Samuelyja, ki se je rodil 1904 v Sarajevu. Je pa pristojen v Avstrijo. Samuely se je v Zagrebu izdajal za trgovca, za pesnika in profesorja francoskega jezika ter se je najraje gibal v družbi starejših dam in moštive željnih deklet, seveda v boljši družbi. Obleden je bil vedno brezhibno. Goljufal je že po vsej Evropi, sedel je že v nemških švicarskih in avstrijskih zaporih. Tudi v Zagrebu je dobila policija mnogo ovadbo proti njemu. Mnogo ogoljufanih žensk pa goljufa ni ovidilo, ker se ženske pač boje škandala. Samuely je bil na meji izročen avstrijskim oblastem, ki so ga poizvedovale za njim.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec korenine »Franz-Josef grenčice«.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Ljubljana

dne 8. januarja 1938.

Gledališče

Drama: Sobota, 8. januarja: Gospodična Julija, Snubač. Premiera. Premierski abonma. — Nedelja, 9. januarja ob 15: Pricaška in pastirček. Izven. Cene od 20 din navzdol. Ob 20: Simkovi. Izven. Cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 10. januarja: Zaprt. — Torek, 11. januarja: Češki literarni večer. Prireditelj PEN-kluba. Izven. Znižane cene.

Opera: Sobota, 8. januarja: Evgenij Onjegin. Red A. — Nedelja, 9. januarja ob 15: Pri belem konjku. Izven. Znižane cene. Ob 20: Tosca. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 10. januarja: Gostovanje poljskega baleta Parnell. Izven. Zvišane cene od 50 din navzdol. — Torek, 11. januarja: Zaprt.

Prireditve in zabave

Umetniški program na prireditve Kluba absolviranih trgov, akademikov v Ljubljani danes 8. januarja v Trgovskem domu izvajajo priznani in odlični člani ljubljanske opere gđ. Nolljeva, ga. Bravničarjeva, g. Franzl in g. Kolacio. Pri klavirju spremlja operni dirigent g. dr. Svava. Poleg tega sodelujeta pri plesu Negode-jazz in Odeon-jazz. — Prireditelj se vrši pod pokroviteljstvom najvišjih predstavnikov trgovskega stanu.

»Revček Andrejček« na odru Rokodelskega doma. Na splošno željo občinstva bo rokodelska igralska družina v nedeljo, 9. t. m. ob 5 popoldne ponovila prelopo in zanimivo ljudsko igrsko s petjem »Revček Andrejček«. Kdor te ljubke ljudske igre še ni videl, naj pride za gotovo v nedeljo popoldne v Rokodelski dom.

Francišanska dvorana. Jutri ob 5 popoldne bo v dvorani ljudska igra v 5 dejanjih »Pater Pavel«, podobno filmu »Pater Volteher. Izžrebana vstopnica prejme servis, vreden 300 din. Cisti dobilek je v prid revnim dijakom! Vabljeni!

Na koncertu Učiteljskega pevskega zbora, ki bo v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 20 v veliki filharmonični dvorani, se bo v Ljubljani prvič izvajal zbor Roženice, ki ga je napisal istiski skladatelj Ivan Matetič-Ronjgov. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

Predavanja

Predavanja o železobetonu s posebnim ozirom na nove predpise se bodo pričela 17. januarja 1938. Predaval bo inž. Rudolf Skof, profesor državne tehniške srednje šole v Ljubljani dnevno od 15 do 18 predvidoma do 31. januarja 1938. Prijave sprejema predavatelj.

Klub koroških Slovencev vabi na svoj drugi družabni večer, ki bo drevi ob 8 v stekleni dvorani restavracije »Pri šestici«. Vabljeni vsi člani in prijatelji!

Francišanska prosveta v Ljubljani priredi v terek, 11. t. m. ob 8 zvečer na svojem rednem XVIII. prosvetnem večeru skriptično predavanje: »Evharistični kongres v Budimpešti. Nekaj črtic o pripravi na XXXIV. svetovni kongres. Predava dr. p. Roman Tominec. Vstopnina za žlane 2 din, za ostale po 3 din, stojišča za žlane 1 din, ostali 2 din. Dvorana bo kurjena.

Sestanki

Zasavsko okrožje ima danes ob 8 skupen sestanek vseh oddelkov okrožja. Govoril bo gosp.

Kino MATICA Tel. 21-24

Vse predstave razprodane! Naivejši pevski šlager!
Joanette Mac Donald in Nelson Eddy v veselem filmu
BELI JORGOVAN (Valček strasti)
Radi ogromne dolžine filma predstave ob 16, 19 in 21-15
Rezervirajte vstopnice!

urednik Franc Terseglav »O svetovnih nazorih«. Pridite polnoštevilno!

Kino

Zvočni kino Vič predvaja drevi ob pol 9 senzacionalno kriminalno dramo »Kdo je morilec?« (Na električnem stolu.)

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Rešjeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

Poizvedovanja

Zgubil se je uhan z briljantom v platini. — Najditelj se lepo naproša, naj ga proti nagradi odda Slomškova 7, podpriti.

Zimsko perilo, Karničnik, Nebotičnik.

I Dobrodelna prireditelj policijskih nameščenec v Ljubljani bo drevi v vseh prostorih »Tabora« in ne 18, kakor smo po krivdi tiskarskega škrtar poročali. Začetek je ob 20, obleka-promenadna, vstopnina 10 din. Prireditelj je pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačenca.

I Proslava pravoslavnega božiča. Na naš praznik sv. Treh kraljev so imeli pravoslavni verniki svoj sveti večer z baklado. Popoldne ob 2 je šel velik sprevod izpred Oficirskega doma s poveljnikom Dušanom Stefanovičem in drugimi častniki na čelu. V Tivoljskem gozdu so vojniki nasekali badnjake za vsa divizijo in vse posamezne oddelke. Ves veliki sprevod je počakal na Aleksandrovi cesti pred palačo Dunav divizijski general Lazar Tonič, kateremu je raportiral poveljnik Stefanovič. Deputacija oficirjev in vojakov je odnesla divizijskemu poveljniku badnjak na dom, nakar jih je general pogostil z medicino. Vojaki so ob zvokih godbe zaplesali kolo na cesti pred hišo. Posebne deputacije so izročile badnjake tudi v Oficirskem domu, dalje pomočniku divizijskega poveljnika generalu Dodiču ter poveljnikom posameznih vojaških edinic. Vojaki so bili deležni toplih ovacij s strani prebivalstva.

I Zadnje vodstvo v razstavi bratov Šubicev bo v nedeljo, 9. januarja ob 11; vodi g. I. Zorman. Ta dan bo razstava neprekinjeno zaključena.

I Barjansko okrožje ZFO priredi v nedeljo, dne 9. t. m. tekmovalje v smuku in slalomu na Golem nad Igom. Pravico tekmovalja imajo vsi fantje, katerih odseki spadajo pod Barjansko okr. ZFO. Tekmuje se po pravilih JZSZ; tekmovalje ima značaj prvenstva BO in obenem določitev moštva za prve smuške tekme ZFO na Črnem vrhu. V ta namen vabimo vse odseke Barjanskega okrožja, da pošljejo na tekme svoje tekmovalce. Prijavnina in voznina tja in nazaj znaša 10 din. Vabljeni pa so tudi ostali člani, da se udeležijo teh smuških tekem kot izletniki in z »drukanjem« podpro tekmovalce. Odhod v nedeljo, 9. t. m. točno ob 5.15 izpred trga Sv. Jakoba. Za mašo bo preskrbljeno na Golem. Prvi trije nagradenci bodo dobili lične diplome, ki bodo last oddelkov, sami pa bodo dobili praktična darila. — Smuk!

I Pevci in pevke iz Ljubljane in okolice! Udeležite se v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 20 v največjem številu koncerta Učiteljskega pevskega zbora »E. Adamič« v veliki dvorani Filharmonične družbe. Uprava Hubadove župe J. P. S., Ljubljana.

I V razstavi bratov Šubicev bo imel vodstvo danes, v petek ob pol štirih g. Stane Mikuž.

I Božičnica v Rokodelskem domu. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos vršila božičnica na praznik Sv. treh kraljev v dvorani Rokodelskega doma, kjer se je zbralo poleg številnega občinstva tudi lepo število odličnih osebnosti, da pokažejo svoje zanimanje za rokodelski naraščaj, kateremu je bila prireditelj namenjena. »Društvo rokodelskih mojstrov« je namreč v zvezi z »Društvom za varstvo vajencev« nabralo nad sto lepih darov, ki so jih na tej božičnici vajenci dobili. Spored je začel z deklaracijo Krekove pesmi »Rokodelcem« g. Cestnik. Deklaracija bi bila dobra, ko bi bil deklamator nekoliko glasnejši in bi bolj pazil na besedni in tudi na vsebinski poudarek. Telovadni nastop vajencev je pokazal, da se mladi fantje časoma lahko uveljavijo tudi pri tovrstnih nastopih. Predsednik društva rokodelskih mojstrov mestni svetnik Musar je v svojem nagovoru vzpodbujal vajence, naj se zavedajo svojih dolžnosti ter se pridno učijo, da bodo kdaj vredni nasledniki sedanjih mojstrov. Za njim je spregovoril še g. kanonik Stroj, poudarjajoč, kako je krščanstvo v vseh časih edino odredilo in osrečujoča moč, česar naj se mladina tudi v naših težkih časih zaveda, ako hoče dobro sebi in domovini. — Sledila je božična igra »Mojastra Križnika božični večer«, ki so jo mladi igralci še kar poveljno podali. Igra je iz predvornih časov in sila preprosta. Da so jo izbrali za ta večer, je pač odločal motiv. Mislim pa, da bi vendar ne kazalo segati po takih igrah, ko imamo sedaj dosti drugih, neprimerno boljših, v katerih bi se igralci gofovo boljše postavili.

I Popotnik v Tokio v našem uredništvu. V našem uredništvu se je zgledal g. Erich Simon, trgovec, znan nemški nogometaš, star 35 let. Ta je pred tedni s pravilnim potnim listom odpotoval iz Amsterdama čez Nemčijo v Italijo, od tam pa v Jugoslavijo. Namenjen je namreč peš čez Balkanski polotok, Turčijo, Perzijo, Indijo na Kitajsko, od tam pa na Japonsko. V Tokio je namenjen, da dospe točno 24. avgusta 1940 ob 16, ko se prične tam olimpijske igre. Namerava se udeležiti tudi nogometnih tekem. Po poti se preživlja s prodajo razglednic.

Zagorje

Nekaj statistike. V Zagorju sino leta 1937 použili znatne količine mesa. Doznali smo, da je naš železdec prebival nad 870 komadov govedine, večina krav, kar seveda ni v čast našim mesarjem, dalje nad 250 komadov telet in čez 340 komadov prašičev. — V naši občini imamo nad 300 psov.

Meščanska šola v Zagorju je priredila revnim dijakom prav lepo božičnico. Po sijajno uprizorjeni igrici je bila žanjanka, nato pa obdarovanje najpotrebnejših z obleko in obutvijo. Vsem, ki so k temu socialnemu dejanju kakorkoli pripomogli, povrni Bog!

Obesil se je v Toplicah upokojeni rudar Poženel. Kaj je možakarja gnalo v prostovoljno smrt, se ne ve. V Bevkem na št. 87 pa je umrl danes za pljučnico 35letni Smid Miha. Bil je zaposlen v trboveljski cementarni.

Maribor

m Ljudski oder je na Kraljevo uprizoril odlično Timmermansovo igro »Zupnik iz cvetočega vinograda«. Igra, ki prikazuje boj med ljubeznijo in nevero, in ki na odlični način poudari, da vera ni nekaj zgolj zunanjega, kar se da z lahka pridobiti, temveč je velik dar božji, zahteva od igralcev veliko. Režiser, pa tudi igralci, so se potrudili dati dobro igro, kar se jim je tudi v precejšnji meri posrečilo. Vendar bi bilo želeli nekoliko večje živahnosti, zlasti pri nekaterih prizorih. Ugajala je pa je zlasti scenerija. Vidimo, da Ljudski oder napreduje, zlasti tudi v zunanji opremi svojih predstav, kar je hvaležno. Svetovati pa moramo, da se kolikor mogoče skrajšajo odmori, ki so bili tokrat odločno predolgi. Igra se bo ponovila v nedeljo, 9. januarja ob 4 pop.

m Delo ob nedeljah in praznikih. Nekateri obrtniki in podjetja čisto tožijo o pomanjkanju dela. Veliko število brezposelnih poprašuje za zaposlitvijo, pa je ne dobi z izgovorom, da ni dela. Vkljub temu pa so nekatere delavnice, ki niso poznati ne nedelje, ne praznikov ter tudi ob teh dnevih delajo s polno paro. Prizadeti so zlasti vajenci, ki morajo čisto že med tednom delati čez uro in nimajo počitka niti ob nedeljah in zapovedanih praznikih. Na praznik sv. Treh kraljev so zopet mnoge delavnice delale, vajenci pa so bili ob zaslužen počitek in ob priliko, da praznik praznujejo. Naj bi se inspekcija dela zagnala in zaščitila vajeniško mladino!

m Umrla je večeraj ob 18 ga. Marija Kravos, soproga trgovca v Mariboru. Pogreb bo v nedeljo popoldne. Naj ji sveti večna luč! Preostali naša sožalje.

m Gospode pri »Delavski politiki« je hudo spekla naša notica, v kateri smo opozorili na skrb, ki jih imajo mariborski socialisti s svojimi gospodarskimi ustanovami, katerih bodočnost je zelo temna. Je pač hudo, če gre h koncu s tistimi činitelji, o katerih so mislili, da pomenijo jamstvo za njihovo trajno moč in njihov odločilen vpliv v Mariboru.

m Tujski promet v decembru. V mesecu decembru je v Maribor prišlo 2.042 tujcev, od tega 536 inozemcev, ki so v Mariboru prenočevali 7.623-krat.

m Poroka. V četrtek se je poročil akademski slikar prof. Ivan Kovč z magistratno uradnico gđ. Malčko Nagode. Iskreno čestitamo!

m Dijaške Marijine kongregacije imajo drevi ob 6 v cerkvi sv. Alojzija redni mesečni sestanek s cerkvenim govorom, adoracijo, večernicami in priliko za sv. spoved. Jutri zjutraj ob pol 7 istam skupna sveta maša s skupnim svetim obhajilom. Udeležba za žlane obvezna, drugi vabljeni!

m Mestni avtobus na Pohorje. V nedeljo zjutraj bo mestni avtobus vozil na Pohorje do odcepa. Prijave sprejema pisarna avtobusnega prometa na Glavnem trgu.

m Velik gledališki dogodek bo nastop poljskega baleta Parnell, ki bo v terek, dne 11. jan. Nastopilo bo 16 plesalcev, po večini v skupinah v pestrih kostumih. Program bo zelo pester ter bo obsegal antične, moderne in narodne poljske plesse. Cene povišane operne. Za abonente veljajo znižane operne cene, če si vstopnice nabavijo v predprodaji.

m Kolodvorski misijon v preteklem letu. — Tudi preteklo leto je izprizlo važnost mariborskega kolodvorskega misijona, ki deluje na glavnem kolodvoru. Na voditeljico misijona se je v teku leta obrnilo v raznih zadevah 1443 oseb, med temi največ deklet, ki so prišla v mesto iskat dela. Največ posredovanj je bilo meseca februarja (170), najmanj pa meseca decembra (97). Misijonarka je v preteklem letu oskrbela službo 361 dekletom. Mnogokrat je v najrazličnejših zadevah posredovala pri oblasteh in pri privatnikih, ter se dostikrat odločno zavzela za pravice služkinj. Kolodvorski misijon je večkrat tudi materialno pomagal pomoči potrebnim dekletom. Misijonu želimo tudi v tekočem letu obilo uspehov.

m V Ljudski univerzi bo v ponedeljek predaval docent g. dr. Ivan Matko iz Ljubljane o pomenu vitaminov.

m Uradno popravljanje volivnih imenikov bo v smislu določil zakona o volivnih imenikih ob 10. jan. do 5. febr. na popisovalnem uradu mestnega poglavarstva. V tem času se bodo v tem uradu sprejemale stranke vsak delavnik le od 10—12 dopoldne.

Gledališče

Sobota, 8. januarja ob 20: »Cvrček za pečjo«. Red B. — Nedelja, 9. januarja ob 15: »Rdeči nageljnik«. Znižane cene; ob 20: »Sodnik Zalamejski«. Znižane cene. — Ponedeljek, 10. januarja: Zaprt. — Torek, 11. januarja ob 20 »Poljski balet Parnell«.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja v soboto ob 8 zvečer »Herojska dolžnost poročnika Perryac. Igrajo: Robert Taylor, Viktor Mac Laglen in drugi odlični igralci. Predvaja se tudi jugoslovanski film »Bosanska rapsodija«, sevdalinke in Foxov tednik.

Kranj

Uprizoritev »Hasanaginica«. Na sv. Treh kraljev popoldne nas je Prosv. društvo v Kranju močno zadovoljilo z uprizoritvijo Ogrizovičeve tragedije »Hasanaginica« v ljudskem domu. Predstava je pokazala, da ima društvo diletante, ki se ne ustrašijo težjih stvari in da so v resnici tudi kos tem. Topot smo spoznali, da ima tudi kranjsko občinstvo razumevanje do umetnosti in da hoče imeti tudi še kaj drugega in ne samo pleske in prazne veselice in opere. Pod spretno režijo g. prof. Fortune so igralci pokazali življenje muslimanov in življenje turških žena. Priznati moramo, da so igralci svoje vloge dobro razumeli in jih s čustvom podali in ganili občinstvo do solz; zasluge posameznih ne bomo naštevati, vsakemu sodelavcu smo bili za doživetje, ki so nam ga nudili, iskreno hvaležni. K celotnemu uspehu so mnogo pripomogle tudi lepe turške obleke, katere si je društvo nabavilo iz Skoplja in iz ljubljanskega gledališča. Tragedijo bodo ponovili drevi ob pol 9 in v nedeljo popoldne ob 4.

Kapelice lurske Matere božje bodo premeštili. Ker je novi leseni most čez Kokro že odprt za promet, bodo morali v nekaj dneh prestaviti kapelico lurske Matere božje s Strossmajerjevega trga na drugo mesto, da bo prehod čez most mogoč. Vsako leto na sv. Rešnjega Telesa bodo provizoričen oltar naredili tako, da bo kljub prestavitvi kapelice blagoslov na tem mestu.

Kmečki dolgovi

Po podatkih Privilegirane agrarne banke je bilo plačanih anuitet za kmečke dolgove do 27. decembra 1937 skupno 131.655.000 din, od tega pri podružnicah: Ljubljana 28.042.000, Belgrad 70.624.000, Zagreb 25.471.000 in Sarajevo 7.508.000 dinarjev.

Na račun prve anuitete so dobili denarni zavodi do 28. dec. 1937 predjemov 33.462.752 din.

Nadalje je stavila Privilegirana agrarna banka dosedanjim upnikom kmeta na razpolago okoli 280 milij. din 3% obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov, od tega so upniki vzeli od banke teh obveznic že za 128.557.500 din.

Tečaj 3% obveznic

Iz Zagreba poročajo, da je trgovina s 3% obveznicami postala že zelo živahna. Ob izdaji, je znašal tečaj teh obveznic 40—45 din, sedaj pa je znašal narasel že na 60—70 din za komad pri imenski vrednosti 100 din.

Izvoz v Italijo

Izvoz v Italijo. Svoječasno nam je Italija že odobrila potrebne kontingente za naš uvoz za prvo četrtletje 1938, toda ta odobritev je bila stornirana razen za živino. To je bilo storjeno na našo željo, da ne bi naš aktivni klirinški saldo še bolj narasel. Zaenkrat je dovoljen samo kontingent za živino. To seveda povzroča popoln zastoj našega izvoza lesa, kar najbolj občutimo v zahodnih delih države. Obeta se nam pa za 12. januar zasedanje mešanega italijansko-jugoslovanskega odbora, na katerem je pričakovati ureditve vprašanja kliranga in s tem tudi vprašanja našega izvoza lesa.

Prometni davek pri uvozu lesa v Italijo. Za prvo polovico leta 1938 je določen prometni davek za uvožen les v Italijo sledeče: trami, na vadno rezani in podvrženi nadaljnji obdelavi 1.85 lire, neobdelan les 1.60, rezan les: deske 4 m dolge in več, trami katerekoli dolžine 2.05 lire, deske pod 4 m dolžine, imenovane naveden gradbeni les, 2 liri.

Evropski izvoz bukovine. Iz Prage poročajo, da je izvršilni odbor evropske konvencije za bukov rezani les, kateremu pripadajo ČSR, Poljska, Rumunija in Jugoslavija, sklical svojo sejo za 17. januar v Varšavi, kjer bodo razpravljali o položaju, ki je nastal po novi določitvi kontingentov v novembru 1937.

Italija uvaja valutno garancijo v kliringu z Jugoslavijo

Iz Rima poročajo, da je počenši s 1. januarjem 1938 začel Zavod za promet z inozemstvom garantirati rizike glede valutnih sprememb v italijansko-švicarskem kliringu. Nadalje je začasno uvedena garancija proti valutnim rizikom počenši z 10. januarjem v nemškem in francoskem kliringu, ki ju ima Italija. V teku meseca je pričakovati valutne garancije v kliringu z Jugoslavijo, Finsko in Poljsko, kar bo velikega pomena za naš izvoz v Italijo. Za to garancijo bo Institut računal na komisijo pol odstotka. Italijanski izvozniki bodo dobili garancije za to, da se jim izplača točna protivrednost v kliringu zanje vplačane vsote na podlagi sedanjega klirinškega tečaja. Za uvoznike je garancija v tem, da bo njih vplačilo v vsakem primeru zadostovalo za kritje terjatev inozemskega upnika.

Finance monopolne uprave

Objavljen je računski zaključek samostojne monopolne uprave kot del zaključnega računa za 1936-37. Iz tega računskega zaključka je razvidno, da so od 1935—1936 na 1936—1937 narasli monopolni dohodki od 1.911,1 na 1.919,2 milij. Po predmetih so znašali (v oklepajih podatki za 1935 do 1936) v milij. din: tobak 1.840,0 (1.361,95), sol 277,9 (271,37), petrolej 134,5 (166,56), žgalice 73,8 (78,9), cigaretni papir 63,7 (58,5), razni dohodki 28,8 (23,8) milij. Izdatki so se lani zmanjšali od 311,4 na 315,65 milij., tako da se je čisti presežek povečal od 1.599,7 na 1.613,54 milij. din. Zaključni račun finančnega ministrstva pri monopolni upravi kaže nadalje, da so se tudi za 1936—1937 povečali izdatki za anuitete posojil, katere plačujejo monopoli, in sicer od 284,66 na 298,0 milij., so pa še vedno ti izdatki za okoli 77 milij. din manjši kot so bili leta 1930-1931.

Bilanca monopolne uprave same izkazuje za 1936-1937 naslednje postavke (v oklepajih podatki za 1935-1936) v milij. din:

Aktiva: gotovina 37,07 (44,8), tekoči računi 75,7 (106,5), Narodna banka za anuitete 87,76 (97,1), vsote za obračun v naslednjem proračunu.

Belgrajski tednik Narodno blagostanje piše o teh obveznicah dne 8. t. m. naslednje: Papir (3% obveznice) se je pojavil na tržišču in pričakovalo ga je prav živahno povpraševanje davčnih zavezancev (ki plačujejo lahko s njimi zastale davke do 1932 in dopolnilno prenosno takso do konca 1935), tako da je tečaj šel do 80. Kmalu potem pa je začel padati, da bi se zadržal na tečaju 65, po katerem se sedaj kupčuje. Prvi komadi so bili na trgu plačani najbolje, ker jih je pričakovalo nestrpno povpraševanje davčnih zavezancev. Čim bolj pa so se komadi pojavili na trgu, tem bolj je slabelo povpraševanje, naravno za davčne potrebe, ker samo te lahko prenesejo ta tečaj. Tečaj 65 je še vedno daleč nad pariteto z ostalimi državnimi papirji. Vse je odvisno od tega, kakšno bo nadaljnje povpraševanje za davčne potrebe. Če to povpraševanje ne bo veliko potem bo nastopilo ono, kar je list že imel v mislih, namreč, da se bo tečaj spustil na pariteto z ostalimi državnimi papirji. Prinašamo te vesti prepričano odgovornost zanje virom, iz katerih so izšli.

skem letu 205,6 (204,0), zaloge surovin, materiala in polizdelkov 332,3 (314,1), izdelki 52,6 (63,2), razni skladi v Drž. hipotekarni in Narodni banki 84,16 (46,45), efekti raznih skladov 74,7 (71,1), premičnine in nepremičnine 608,04 (592,4), fin. ministrstvo za gotovino 438,9 (506,5), knjige, obrazci itd. 0,6 (0,5), vrednost kolkov v zalogi 662,86 (786,3), depoziti 502,54 (520,65).

Pasiva: glavnica 608,04 (592,4), obratna glavnica 975,55 (1.070,2), dolgovi 251,3 (172,9), depoziti in tek. računi 13,94 (11,95), razni skladi 187,86 (162,7), koliki v zalogi 662,86 (786,3), depoziti 502,54 (520,65) milij. din.

Iz bilance je razvidno, da se je obratna glavnica znatno znižala, nadalje so se znižali dolgovi monopolne uprave, ker je uprava odplačala del francoskega dolga iz leta 1932, katerega je tedaj najela 100 milij. frankov (238 milij. din), pa se je dolg znižal od 1925-1926 na 1936-1937 od 241,2 na 57,04 milij., istočasno pa je monopolna uprava najela nov kredit v državi v znesku 100 milij. din, katerega je dolgovala na koncu 1936-1937 še 93,2 milij. din.

KINO SLOGA

predvaja vesel in zabaven film

Peter v snegu

v naslovni vlogi mala **Traudi Stark**, poleg Shirley Temple najpriljubljenejša evropska igralka mladinskih vlog. V glavnih vlogah: **Liana Haid** in **Paul Hörbiger**

Rezervirajte si vstopnice v predprodaji! Predstave danes ob 16., 19-15 in 21-15 uri
Jutri v nedeljo predstave ob 10-30, 15., 17., 19. in 21. uri

Stanje naših kliringov

Po stanju dne 31. decembra je bila naša aktivnost, oz. pasivnost v kliringu naslednja: (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 22. decembra 1937):

Aktivni kliringi: Bolgarija turistični račun 412.280 (+ 412.280), Italija stari račun 32.409.022 (- 102.266) lir, novi rač. 51.535.575 (+ 5.927.569) lir, Nemčija 12.663.910 (- 897.909), Poljska 16.143.214 (+ 160.446) din, Turčija 9.093.376 (+ 1.013.720) din in Španija 2.774.426 (+ 8.418) pezeta.

Pasivni kliringi: Belgija 4.820.914 (- 651.229) belg, Bolgarija 1.186.732 (+ 695.998) din, Madžarska 13.720.385 (- 88.509) din, Rumunija 30.101.896 (- 805.858) din, Francija 12.487.968 (+ 969.511) frankov, Češkoslovaška 187.319.505 (+ 1.143.179) kron in Švica 2.160.382 (- 17.491) frankov.

Iz tega pregleda je razvidno, da je uveden nov račun v prometu z Bolgarijo, in sicer turistični. V prometu z Italijo je naš aktivni klirinški saldo v novem računu narasel že na 51,5 milij. lir.

Upravni odbor Ta-Te. Doslej so bili v upravnem svetu Ta-Te Franjo Latkovič, Milorad Radoljčević, Jovan Maksimović, Nikola Sapundžić, Julij Vidic in dr. Vekoslav Kisovec. Iz Službenih novih z dne 5. januarja 1938 je razvidno, da je bil zbrisan iz upravnega sveta dr. Makso Majer, na občenem zboru dne 17. junija 1937 pa sta bila izvoljena in sedaj vpisana na novo Rastislav Avramović in Milan Tadić. — Po pisanju belgrajskega tednika »Privredni pregledi« je glavni delničar Ta-Te g. František Klein iz Warnsdorfa na Češkoslovaškem, ki je menda tudi glavni delničar tekstilne industrije »Preslica« v savski banovini.

Produkcija bakra v Boru je znašala decembra 1937 3907 (novembra 1937 5117 ton, decembra 1936 3316 ton) ton, kar je dalo za leto 1937

skupno produkcijo 39.410 ton, dočim je dala produkcija za 1936 samo 39.400 ton, za 1935 pa 30.000 ton. K tem številkam je pripomniti, da je znašala produkcija bakra v letu 1934 44.370 ton in je bila tedaj dosežena rekordna višina.

Promet na novosadski borzi je znašal leta 1937 20.057 vag. (1936 19.104,5 vag.). Promet je bil naslednji: pšenica 5900, koruza 11.787, moka in otrobi 1192,5 in ostali proizvodi 414,5 vag. Povečal se je promet v koruzi za 2140 vag. Prizad je kupil na novosadski borzi 4111 vag. pšenice. Lanski promet je največji od leta 1931 sem.

Jugoslovanska združena banka, Zagreb, objavlja, da bo za drugo polletje izplačevala obresti starih terjatev. V kratkem bo objavila tudi sklepe glede izplačila šeste kvote starih terjatev. Doslej je na stare terjatve bilo izplačanih že nad 50%.

Likvidacija. Jugoslovanska trgovska delniška družba, Belgrad, Zagreb, Ljubljana, ravnanstvo v Zagrebu, sklicuje za 19. januar 1938 redni občni zbor, na katerem bo sklepala tudi o likvidaciji družbe. Bilanca za 1937 izkazuje pri glavnici 2,5 in rezervah 0,2 milij. aktiv, pri dolžnikih 2,6 in v inventarju 0,06 milij. dinarjev.

Znižanje diskonta na Norveškem. Norveška banka je znižala diskont od 4 na 3,5%. Dosedanji diskont je veljal od 7. decembra 1936.

Češkoslovaško-jugoslovanski gospodarski letopis. Jugoslovansko-češka gospodarska zbornica v Belgradu je izdala v srbohrvaščini (latinica) svoj gospodarski letopis, ki izpolnjuje vrsto dosedanjih poročil te zbornice (ki izhajajo že od leta 1931 dalje) za češkoslovaško obdobje tudi s publikacijo za naše, jugoslovansko obdobje. Letopis je prvi svoje vrste, zato prinaša mnogo gradiva o splošnih razmerah v Češkoslovaški, kar bodo z zanimanjem čitali vsi zainteresirani. Uvodno poglavje je napisal predsednik dr. Svetislav Marodić, za njim pa o pomenu jugoslovansko-češke zbornice predsednik češke zbornice inž. Jan Dvoraček. Poleg člankov o medsebojni trgovini ter trgovinsko-političnih ter drugih ukrepih Češkoslovaške prinaša letopis nekaj statističnih podatkov o Češkoslovaški, popis strokovnih gospodarskih šol ter pravila zbornice v Belgradu, članje uprave in nadzorstva v Pragi in Belgradu itd. Naslednje knjige bodo po obvestilu same zbornice, katere sedež je v Belgradu na Kraljevem trgu 15, posvečene bolj podrobnim praktičnim vprašanjem.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 96,50—100, agrarji 54,50—57, voj. škoda promptna 427,50 do 428 (428), za konec februarja, marca in aprila 425,50 den., begl. obv. 80 den., 4% sev. agrarji 55,38 den., 8% Bler. pos. 93—94, 7% Bler. pos. 85 do 86, 7% pos. DHB 100 bl. — Delnice: Trboveljska 205 den., Gutmann 51,50 den., Tov. sladkorja Bečkerek 650 bl., Osj. sladk. tov. 160—165, Dubrovačka 400—450, Jadran. plova 400 den., Oceania 600 den.

Dunaj. Danes je bilo na vseh poljih prav malo posla, čeprav tendenca ni bila neprijetna zaradi ugodnih poročil z inozemskih borz. V kulisi je večina tečajev bila nekoliko višja, vendar so izpremembe skoraj brez pomena. Tudi v zgradbi je večina tečajev narasla, nazadovanja pa so se gibala v ozkih mejah. Zaključni tečaji: Donavsko-savsko-jadranske obveznice 60,45, delnice: Creditanstalt-Bankverein 280,50, Ferdinandova severna železnica 995, Steg 24,05, Magnesit 88, Trboveljska 24,25, Alpine 30,75, Berg-Hütten 530, Steyr-Daimler-Puch 214, Senperit 79.

300 letnica svetokriškega samostana na Vipavskem

V proslavo tega zgodovinskega dogodka je bila od sv. Stefana do praznika nedolžnih otročev v starodavni samostanski cerkvi tridenvevica. Izpostavljeno je bilo Najsvetije in trikrat na dan je pridigoval prvostolnik kanonik dr. Mirko Brumat iz Gorice. Zaključne slovesnosti se je udeležil tudi prevz. nadškof Margotti, ki je obhajal dolgo, dolgo vsto vernikov. Sklepno popoldansko pobožnost je opravil črniški dekan msgr. Novak ob asistenci samih svetokriških duhovnikov-domačinov.

Kriški samostan so ustanovili grofje Attemsi Svetokriški na lastne stroške in na lastnem zemljišču l. 1637. Poklicali so oo. kapucine, ki naj bi po Vipavski dolini in tja do Postojne in Idrije delovali za poživitev duhovnega, katoliškega življenja. Varna je bila ta naloga, zlasti zaradi tega, ker je malo prej protestantizem preplaval vsa dežela. Sv. Križ je bil središče nove vere in grofje Attemsi so bili njeni glavni oporniki. Od jezuitov vzgojeni sinovi so v nekako zadoščeno sezidali samostan in poklicali v deželo stroge kapucine. Vsa tri stoletja do zadnjih let so v samostanu bivali oo. kapucini stajerske province. Med njimi je bilo mnogo znamenitih pridigarjev in priznanih osebnosti. Najodličnejše mesto pa zavzema brez dvoma o. Janez Svetokriški, ki se je tu rodil in je bil več let tudi samostanski gvardijan. Pater Janez je bil v 18. stoletju najbolj znan slovenski cerkveni baročni govornik, ki je svoje govore tudi napisal. Njegove govore nam je prav pred kratkim v izboru zbral v zanimivo knjigo dr. Mirko Rupelj in v uvodni besedi izklesal osebnost tega odličnega našega moža.

Tristoletnica je zajela široke plasti vipavskega ljudstva in so se njene proslave poleg domačinov v iskreni pobožnosti udeleževali tudi verniki iz sosednih duhovnij.

Iz Julijske krajine

Gorica se pomlaja. Starodavno vojašnico na goriškem Travniku tik cerkve sv. Ignacija so pred tedni začeli podirati. Pravijo, da bo do meseca aprila izginilo staro poslopje, v katerem so bile pred več kot stoletjem prve jezuitske šole in bodo na njegovih temeljih zrastle nove, moderne hiše in vrtovi.

Devin. Hvaležnost nam narekuje sledeče vrstice: Knežinja Turn-Taxis, vojvodinja devinska, ki stoji v našem pomembnem gradu, ki očara vsakogar, kdor potuje ob naši severni jadranski obali, je res plemenita, blaga, socialno čuteča gospa. Za božičnico je oblekla takorekoč vsa laro: Devin, Segljan in Stivan. Vsa mladina do 16. leta in vse stare kosti od 60. leta naprej so bile obdarovane: dobile so nove obleke. Vsak obdar ima tudi vsak teden enkrat na razpolago njenega zdravnika, ki mu oskrbi tudi zdravila. Na praznik sv. Stefana je župnik g. Viktorin Stanič imel v župni cerkvi slovesno ev. mašo za plemenito družino. Udeležili so se je vsi obdarovanci in vsi ostali duhovljani. Cerkevni pevski zbor, ki je slučajno gostoval, je prekrasno pel.

Pevma pri Gorici. Umrli je Anton Primožič, star 73 let, iz stare pevne družine. Bil je dober, pošten mož, ki je bil od vseh spoštovan. To je pokazal tudi njegov svečan pogreb. — Sv. Silvestra, našega cerkvenega patrona, smo po stari navadi slovesno počastili. Pri veliki ev. maši, katere so se udeležili tudi naši goriški cerkveni dostojanstveniki, je ubrano prepeval domači cerkveni pevski zbor. Popoldne ob 4 smo imeli blagoslov e slovesno zahvalnico. Živimo mirno, včasih težko življenje, najbolj varne in zadovoljne se pa počutimo v območju naše farne cerkve.

Duhovniška vest. G. Artur Zaletel, kaplan v Komnu, je imenovan za vikarja v Vojsčici in bo obenem upravljal tudi Temnico.

Kulturni obzornik

Brata Šubica in mlada slovenska umetnost

(K jutrišnjemu zaključku razstave bratov Šubicev)

Mladi slovenski slikarski rod je hvaležen Narodni Galeriji, da je z lepo urejeno retrospektivno razstavo del bratov Janeza in Jurija Šubice razgrnila takorekoč pred slovensko javnost veliko duševno bogastvo dveh naših skoraj pozabljenih slovenskih slikarjev, hvaležen pa tudi zato, ker le ti prelepi umotvorini obeh bratov odkrivajo pazno in ne površno motrečemu gledalcu premnogo zanimive stvari.

Pred nedavnim mi je pripovedoval mlad slovenski slikar, ki se je že uveljavil s svojimi deli doma in v tujini: »Imel sem kupca za eno izmed svojih slik. Ko pa je le ta obiskal razstavo bratov Šubicev, je dejal: Po tem, kar sem videl na razstavi, ne kupim nobene moderne stvari več.«

Retrospektivne razstave, ki jih danes prirejajo povsod po svetu, gotovo niso le slučaj. V mnogih slučajih je to očitna tendenca po historizmu, ki je bil ideal Evrope ne dolgo tega in ki se danes z vso jasnostjo razodeva v sovjetski arhitekturi. Kdor torej pravi, da po ogledu lepe zgodovinske retrospektivne razstave bratov Šubicev ne kupuje več modernih umetnostnih stvaritev, kaže vsakakor očitno, da pripada ali vsaj želi pripadati skupini eklektičnega historizma.

In če bi vse te retrospektivne razstave, kakor tudi razstava obeh bratov Šubicev imele zgornji omenjeni smisel, (kakor sem ga ravnokar omenil), potem bi bilo to znamenje najgloblje miselnega propada tvornih sil evropske umetnosti. Bila bi to kapitulacija moderne umetnosti pred umetnostjo vseh dob.

Toda vemo, da temu ni tako. Saj danes vemo, da je vrednota umetnine vprav v tem, da se ne ponavlja, da je nekaj edinstvenega. Retrospektivna razstava neče torej reči: sedaj naj se dela tako in tako. To je nemogoča zadeva. Kar je bilo enkrat, se več ne vrne. In bil bi velik nesmisel, hoteli od kateregakoli mladega slovenskega slikarja vrniti na pota bratov Šubicev. Danes more opazovanje njune umetnosti služiti mlademu slikarskemu rodu le kot pomagalo k rešitvi današnjega položaja umetnosti, nikakor pa ne more služiti kot dana rešitev. S tem pa ni rečeno, da umetnost obeh bratov z mlado sodobno slovensko umetnost nima nobene aktualnosti. Nikakor ne. Saj vprav ta razstava potrjuje, da je vsaka velika in dobra umetnost večno aktualna, zakaž v svojem jedru nosi vse nespremenljive znake večnosti. Nečasovno postaja najlažje to, kar je temeljilo le na svoji vnanji aktualnosti.

Sklep tega ali onega, verovati le stari umetnosti, le njo ceniti, se pravi delati krivico razvoju mlade slovenske umetnosti, kakor tudi obojema bratoma Janezu in Juriju Šubicu. Saj je vprav borba obeh bratov, posebno Jurija, za tedanjim sodobno umetnostni izraz nam mladim svetla luč na trnjevi poti umetniškega ustvarjanja.

Ne mogli bi stati danes z občudovanjem pred deli obeh bratov, ko bi se le ta dva držala načela: Le to je dobro, kar naju je v št. Vidu naučil mojster Janez Wolf. Oba sta živo čutila potrebo ozreti se po novih vzorih umetnostnega ustvarjanja. Jurija celo čudovite klasične Atene niso mogle zadržati, da ne bi odšel l. 1880. v Pariz, v prestolnico moderne umetnosti, novemu življenju naproti.

Popolnoma se je predal reševanju problemov, ki jih je prinesel kot nove umetnosti. Postal je celi Parizian. In če bi mu bila usojena daljša življenjska pot, bi najbrže on razburil slovensko javnost z revolucionarnim impresionizmom, kar je pozneje bil delež Riharda Jakopiča in njegovih sovrstnikov.

Obadva brata Šubica sta torej hotela biti v svoji umetnosti evropsko sodobna. Verovala sta v

moč evropske tradicije. V tradicijo evropsko predvsem zato, ker se v nji na splošno prenaša in obnavlja tvorna sila evropskih narodov. Nista si delala s tega domači program. Domača tradicija je namreč nekaj samo po sebi umetnega pri življenjsko-čutečim umetniku, je to življenjska vsebina, ki je ni potrebno šele programsko gojiti, kakor tudi ne kričimo na vsakem oglu o ljubezni do radnega kraja.

Jurij je slikal svoja najboljša dela v Franciji, slikal francosko pokrajino, modele vzel iz francoskega sveta, oblikovno skušal iti vzporedno s francoskimi slikarji. In vendarle moremo pred katerokoli njegovo sliko občutiti, da je to naša, slovenska individualnost.

Ob priliki sejanja razstave se je večkrat podarjal, da sta brata Šubica zavestno slovenska umetnika. In sta v resnici. Nihče tega ne bo mogel zanikati. Mlada generacija evrope. likovnih umetnikov se tega dejstva iz srca veseli. Šubica sta se oprla na Pariz, tudi mladi smo storili isto. Kakor njima, tako se nam ne zdi nič protinarodnega. Delo mladih je nadaljevanje tradicije, ki sta jo brata Šubica začela, pa je bila pozneje pretrgana.

Če torej kdo oboja stremeljena mladih slovenskih slikarjev, oboja nehoti in nevede tudi dela bratov Šubicev, pred katerimi začuden strmi, kako je mogoče, da smo jih tako dolgo imeli v skoraj popolni pozabi.

Lahko nam je danes postajati ob delih Šubicev, toda oboja bratoma ni bilo lahko delati v tujini v službi drugih. Zvečine sta morala biti drugi v pomoč, drugim biti pot k slavi, tako da se nista mogla posvetiti tako intenzivno lastnemu umetniškemu ustvarjanju, kakor bi se ob ugodnejših razmerah lahko. Mnogo in še lepših del, moremo upravičeno trditi, bi sicer zapustila slovenskemu narodu.

Retrospektivna razstava bratov Šubicev pravilno pojmovana in gledana ne more v nikomur vzbuditi omalovaževanja slovenske moderne umetnosti, nasprotno, mora pripeljati vsakogar do tega, da ji

bo ponudil roko v vsestransko oporo. Le tako tudi moremo in smemo upati na veliko bodočnost naše slovenske umetnosti.

Razstava slovenskih planinskih motivov v Bolgariji. Veliki prijatelj Slovencev in slovenskih planin še posebej, slikar Pavel Francalanci, ki se je lani v počitnicah mudil med nami kot gost Slovenskega planinskega društva ter slikal naše planine, o čemer smo že tedaj poročali v našim listu je dne 2. t. m. v Sofiji pod okriljem Sofijskega turističnega društva ter Alpskega društva razstavil svoje akvarele z motivi iz dveh planinskih pogorij — iz bolgarske Rila planine in slovenskih Julijskih alp. Razstavo je v prisotnosti ministra prosvete dr. Nikolajeva odprl pesnik in veliki naš prijatelj Dimitir Pantelejev, ki se je prav tako mudil lani v naši sredi. Razstava vzbuja veliko zanimanje ter listi, na primer dnevnik »Zora«, prinaša tudi reprodukcije naših planin (Masiv Škrlatice). Velikemu planincu in umetniku ter našemu prijatelju smo hvaležni za njegovo ljubezen do naših gora ter upamo da bo zopet prišel med nas, kakor je obljubil, da bo ponese odsev lepote naše Slovenije med druge nam Bolgare, s katerimi nas veže vedno več vezi.

Izšla sta »Glasnik muzejskega društva za Slovenijo« v Ljubljani in »Časopis za zgodovino in narodopisje« v Mariboru. O obeh bomo obširneje poročali Prav tako o »Časac« in drugih naših periodičnih izdajah.

Hrvatski prevod slovenskega mladinskega dela. — Znan slovenska mladinska povest Toneta Seliskarja »Bratovščina sinje« ga galeba, ki smo jo že svoj čas ob izidu označili kot eno najbolj posrečenih slovenskih deških mladinskih povesti, je zdaj izšla v hrvatskem prevodu Toneta Peruška pri »Svjetski omladinski literaturi« v Zagrebu kot prvi zvezek. S prevodom je v nekem oziru povest pridobila, kajti godi se na dalmatinskem otočju ter je s tem tudi z jezikom prišla v opisovano okolje.

Časnikarski junaki padli v izvrševanju svojega časnikarskega poklica

Poročali smo že, da je v bojih za Teruel padlo nekaj inozemskih časnikarjev, ki so se na španskem bojišču mudili, da o bojih poročajo za svoje liste. Padli so trije časnikarji, ki so se v svojem avtomobilu peljali na fronto, da dobe zanesljivih novic za svoje bralce. V tistem nesrečnem avtomobilu je bil še četrti časnikar, ki pa je bil pri tem le malo ranjen. To je bil poročevalec londonskega lista »Times«, ki je dne 3. jan. ta žalostni dogodek popisal v svojem listu. Takole pripoveduje kot očividec:

Večja skupina inozemskih časnikarjev je na vse zgodaj zjutraj zapustila Saragoso. V več avtomobilih so se odpeljali na fronto, da bi tam lažje zasledovali napredovanje nacionalne protiofenzive. Okoli poldneva so se ustavili v vasi Caude, ki leži nekaj milj severozahodno od Teruela. Tukaj so hoteli počakati voz, ki je nekje med potjo zastal. Časnikarji so šli na traklet sprehod po vasi, nakar so se vrnili v svoje vozove, da se vsaj malo zavarujejo zoper velik mrz.

Dopisnik londonskega lista »Times«, Philby, ki se je sicer vozil v drugem vozilu, je med odmorom in čakanjem v vasi predsedal k dvema ameriškim in enemu angleškemu tovarišu v njihovem voz. Oba Američana sta bila Bradish Johnson, ki v Parizu zastopa dva newyorška lista »Spur« in »News-Week«, ter zastopnik »Associated Press« Edward Neil. Anglež pa je bil dopisnik »Reuterjeve agenture« Sheeshanks. Vsi štirje časnikarji so v avtomobilu močno kadili, da bi tudi s tem toploto malo dvignili.

Naenkrat pa je udarila šrapnelska krogla ob levo prednje kolo avtomobila ter napravila strahotno razdejanje. Avtomobil so šrapnelski drobci kar vsega preluknjali. Dopisnik »Times« je še lahko sam skočil iz avtomobila ter stekel čez trg, kjer so stali drugi avtomobili in kjer so se za nekim zidom skrivali vojaki. Od tukaj so ga španski vojaki vodili na obvezovališče, kjer so mu obvezali glavo, ki pa je bila le lahko ranjena.

Medtem so gosto padale granate okoli voza. Vkljub temu so pogumni španski častniki planili k avtomobilu, da bi rešili one tri časnikarje, ki so ostali notri. Ko so odprli avto, so takoj ugotovili, da je Američan Johnson, ki ga je zadela krogla v stran života, že mrtev. Anglež Sheeshanks je sicer še dihal, ko so ga devali na nosilnico, toda iz njegovih številnih ran po vsem životu je bilo jasno razvidno, da ni nobenega upanja več, da bi ga rešili. In res je umrl čez nekaj ur v bolnišnici v Monrealu, ne da bi se bil še zavedel. Drugi Američan Neil pa je bil pri jasni zavesti,

ko so ga prenesli na obvezovališče v vasi Caude. Kako je mož bil ravnodušen in kako se je zavedal svoje dolžnosti kot časnikar, najbolje dokazuje vprašanje tega pogumnega časnikarja, da je vkljub svojim hudim ranam najprej povprašal, kje je njegov pisalni stroj. Ena noga mu je bila dvakrat prelomljena in so iz nje pozneje morali odstraniti nič manj kakor 35 kosčkov koščke. Prepeljali so ga v Saragoso, kjer so ga operirali. Medtem se je rana prisadila in Neil je izdihnil opoldne 2. januarja.

Rihard Sheeshanks, posebni poročevalec »Reuterjevega urada« na aragonski fronti, je bil šele 28 let star. Vzgajal in izobraževal se je v Etonu ter v kolegiju Trinity v Cambridgeu. Bil je izvršten sportnik ter nazadnje kapitan criketskega moštva Reuterjevega urada. Tukaj je služboval od leta 1933. Oktobra meseca leta 1935 je šel kot vojni poročevalec v Abesinijo, moral pa se je čez dva meseca vrniti, ker se ga je lotila griža. Meseca junija 1937 je odšel kot vojni poročevalec k četam generala Franca na Španko.

Američan Bradish Johnson je bil star celo samo 24 let. Od leta 1936 je bil član pariškega uredništva ameriškega lista »Ney Herald Tribune«. Od tukaj so ga kot posebnega vojnega poročevalca poslali na Španko.

Zastopnik »Press Association« Neil, je bil star 34 let. Tudi on je bil vojni poročevalec v Abesiniji, in sicer je bil pri italijanski armadi, s katero je skupaj korakal v Addis Abebo. Pozneje ga je njegova agentura poslala h kronskim slovesnostim v London. Nekaj tednov nato pa je moral na Španko, kjer je hotel, kakor se je kot star sportnik rad izražal, vojskovanje opazovati neposredno na boksarskem odru. Ze večkrat je bil v veliki smrtni nevarnosti, a ji je vedno ušel, dokler ga sedaj ni ujelo.

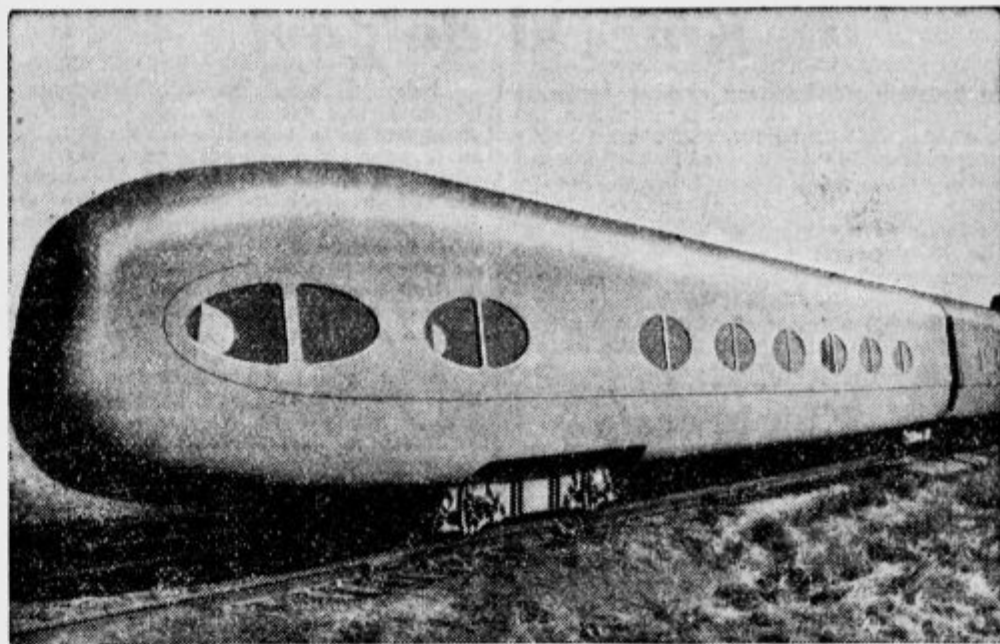
Ruski caristi iščejo carja

Razni evropski listi se zadnje čase mnogo pečajo v vprašanju, kdo naj postane ruski car, če bi se enkrat posrečilo vreči boljševiško diktaturo na Ruskem. Ta vprašanja so seveda več ali manj odveč, ker dotlej, če dotlej sploh kdaj pride, da bi se na Ruskem vrnilo carstvo, da je precej daleč Vendar pa ti listi naglašajo, da je boj ruskih carskih emigrantov zoper boljševizem zato tako težaven, ker se ruski emigranti še doslej niso zedinili, koga naj okličejo za carja. Pravijo, da bi taka osrednja osebnost, ki bi bila vsem Rusom po godu, mnogo pripomogla, da bi se zbrale vse ruske sile na boj zoper boljševizem. Priznati je treba, da je nekaj na tem, čeprav se motijo tisti, da bi ena osebnost mogla vreči sedaj vladajoči režim na Ruskem, ki ima svoje korenine drugje.

Nekaj podobnega se sedaj dogaja z ruskimi monarhisti, kakor se je leta 1871 godilo francoskim monarhistom, ki po padcu Napoleona III. niso imeli na razpolago nobene prave osebe. In tako je francoski parlament nazadnje sklenil republiko, dasi so monarhisti v tem parlamentu imeli veliko večino, pa nobenega primerne kandidata.

Po smrti ruskega carja Nikolaja II. velja za poglavarja romanovske carske rodovine veliki knez Ciril Vladimirovič, ki je že leta 1922 naglašal, da ima le on pravico do ruskega prestola in ki se od leta 1924 daje nazivati za carja vseh Rusov. Toda tega velikega kneza ne priznavajo vsi v inozemstvu živeči Rusi. Očitajo mu, da je prav on bil tisti, ki je v marčni revoluciji leta 1917, preden se je car odpovedal, kot poveljnik gardne mornarice na čelu svojih čet korakal z rdečo zastavo prepašan pred rusko durno ter se dal revolucionarni vladi na razpolago. V tem oziru ga primerjajo s princem Filipom Orleanskim, ki je med francosko revolucijo glasoval za smrt svojega bratrance kralja Ludovika XVI.

Povrhu tega mu pa očitajo, da njegova mati takrat, ko ga je rodila, ni bila še pravoslavne vere, ampak je iz protestantizma prestopila v pravoslavje šele po njegovem rojstvu. Mati velikega kneza Cirila je bila namreč nemška princesa Meklenburška. Prav zaradi tega ne morejo postati ruski carji njegovi otroci. Njegova brata

Najmodernejša oblika ameriškega brzovlaka, ki so ga uvedli v Kaliforniji.

Berač - bogataš in razbojnik

V Varšavi so prijeli berača Racovera, ki je bil znan po najbolj imenitnih delih mesta. Po aretaciji pa so mu dokazali, da je poglavar nevarne razbojniške tolpe.

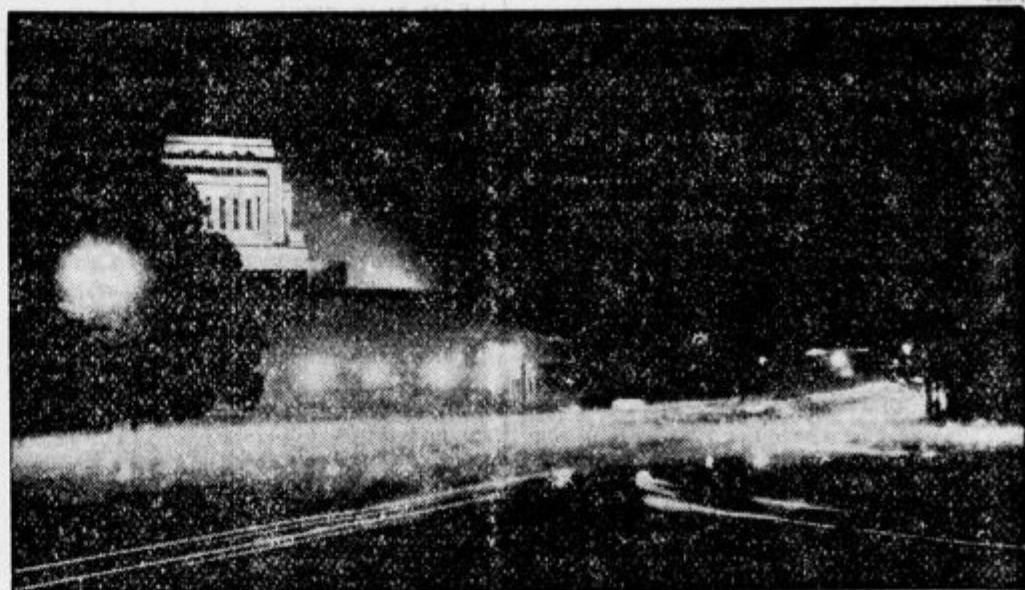
Ko je Racover prosjačil po lepih varšavskih ulicah, je med beračenjem v resnici samo oprezoval, kje bi se splečalo vlomiti. Na podlagi tega svojega opazovanja je potem svoji organizirani tolpi dajal navodila, kako in kaj naj dela. Med beračenjem

in njegovo vlomilsko tolpo je bila sklenjena prava pogodba, v kateri je bilo natančno določeno, koliko od plena dobi berač, koliko pa vlomilci sami. Berač si je izgovoril polovico vsega izkupička od dobljenega plena, medtem ko je druga polovica pripadla tolpi.

Ko je policija vdrla v beračovo stanovanje, je prišla v sobo, ki je bila neznansko zanemarjena in umazana. V sobi je bilo samo nekaj napol podrtga pohištva, sicer pa je bila v njej med razno navlako sama umazanija in smeti. Policija je videla, da v tej sobi človek ni mogel stanovati, zlasti pa ne, če je imel na razpolago take dohodke, kakršne je imel ta berač. Zato je iskala, kje bi našla še kako sobo. Nazadnje je s trkanjem po steni dognala skrivna vrata. Ko je vdrla skozi te v drugi prostor, je bila kmalu v elegantni sobi, ki je bila čez vse razkošno opremljena. V tej sobi je bilo nagromadeno toliko udobnosti, kolikor si je more privoščiti najpremožnejši človek. Ko je policija to sobo še natančneje preiskovala, je v tleh našla skrito blagajno, v kateri je bilo cele kupe draguljev in drugih dragocenosti.

Nova puška zoper tank

Letos nameravajo v angleški armadi vpeljati nov sistem puške zoper tanke. Nova puška tehta 32 funtov ter z njo lahko ravna en sam vojak. Puška odda vsako minuto devet strelcev. Nese pa ta nova puška še enkrat tako daleč kakor navadna pehotna puška. Njene krogle so tako močne, da v razdalji 500 metrov prebijajo tanjši jekleni oklep. Mehanizem je podoben navadnim vojaškim puškam, le sune ta puška mnogo bolj kakor dosedanja pehotna puška.

Razsvetljeno japonsko glavno mesto Tokio, ki je tako praznovalo zmagovalce nad Kitajci.

Sueški prekop 19 ur zaprt

Iz Kaira poročajo 31. decembra: Dne 30. decembra je vozil skozi Sueški prekop grški parnik, ki pa je zelo nerodno manevriral. Ker je bil tako zelo neroden, se je v prekopu postavil najprej poček, nato pa nasel na plitvo peščenino, kjer je bila voda le 3 metre globoka. S tem je nerodni parnik zastavil pot skozi prekop vsem drugim parnikom. Ker pa parnika niso mogli osvoboditi plitvine, je bil prekop celih 19 ur za vsak promet zaprt.

Šele na Silvestrov dan dopoldne so parnik odstranili, nakar so po prekopu zopet lahko začeli pluti drugi parniki.

Po vseh štirih 1000 kilometrov

Iz Kalkute (Indija) poročajo, da se je pred nekaj meseci neki indijski kmet, ki živi v državi Sirmur v Pendžabu, zaobljubil, da bo po vseh štirih romal 500 km daleč v indijske gore v neko pogansko svetišče, če mu sinova ozdravita. Fanta sta imela tifus. Oba dečka sta res ozdravela. Meseca avgusta se je kmet z obema dečkoma odpravil na pot. In sicer so vsi trije morali iti po vseh štirih, kakor se je oče zaobljubil. Ker pa sta fanta bila še šibka po bolezni, tega napora nista prenesla in sta med potjo drug za drugim umrla. Oče pa je menil, da mora svojo zaobljubo opraviti do konca in je nadaljeval svojo pot. Meseca oktobra je srečno prišel na cilj. Ker pa ga je vezala obljuba, da mora tudi nazaj po vseh štirih, je hotel tudi ta del obljube opraviti. Vsak dan se je preplazil 8 km. Nazaj grede pa so mu začela otekat kolena in roke. Po rokah in nogah so se mu napravile velike rane in se mu začele gnोजiti. Listi so vneto zasledovali potovanje tega moža. Ti listi so potem tudi sporočili, da je nesrečni oče zaradi svojih velikih ran, ki so se prisadile, umrl sredi ceste nekje na samem.

Novi predsednik kitajske države dr. Kung, ki je prevzel vlado svoje domovine namesto maršala Cankajška, ki bo poslej samo glavni vojaški voditelj svojega naroda v boju z Japonci.

Pariško razstavo so začeli podirati

Ker je francoski senat odklonil predlog, da bi se svetovna razstava še podaljšala in ker je med tem senat šel na počitnice, ne da bi bil še enkrat sklepal o novem predlogu, je sedaj usoda razstave zapčena. Sedaj pariško časopisje poroča samo še, kako razstavo podirajo. Najprej so začeli podirati tiste razstavne dele razstave, ki leže neposredno ob reki Seni, ker je tukaj nevarnost pomladanskih povodni največja. Dne 25. t. m. pa bodo začeli podirati še druge dele razstave. Če ne bo vreme nagajalo, bodo imeli delavci s podiranjem dobrega pol leta dela.

Slike iz bombaževih nitk. Neka ruska emigrantka je iznašla novo tehniko, ki je nekako v sredi med vezenjem gobelinov in slikanjem. Namestu paleta uporablja le kupe bombažastih nitk. Pravijo, da so tako narejene slike močno plastične.

Št. 24.

Izzivanja na boj

Prejraje so padle in pet vitezov na krasnih konjih in v iskreči se opravi je prijezdilo na borišče. Ko so zajezdili v prostor, ki je bil ograjen z zastavicami, so godci zaigrali divjo jutrovesko fanfaro, ki naj bi viteze pozdravila, obenem pa jih podžigala na boj.

Vseh petero jezdecev je odjezdilo k šotorom tistih vitezov, ki so pozivali na boj. Z obrnjeno sulico so potrkali vsak na ščit svojega izbranega nasprotnika. S tem so hoteli naznaniti, da se žele bojevati s topim orožjem. Za tak boj so sulicam natknili okrogle ploščice, da je spopad bil manj nevaren.

Gledalci so zaradi tega bili seveda močno razočarani. Saj je znano, da ljudstvo mnogo rajše ima nevarne in krvave igre. Zato množica tem bolj ljubi bojno igro, čim bolj je nevarna.

Ko pa je vsa petorica vitezov s tem dokazala svoje precej miroljubne namene, so se umaknili na drugo stran bojišča.

Izzivani vitezi pa so si medtem dali prilesti svoje konje, katere so zajezdili. S templevcem na čelu se je kmalu nato vsakdo izmed njih postavil svojemu sovražniku nasproti.

PO SLOVENSKI DOMOVINI

Fantovski poholi

Nova cerkev, 6. januarja. Socka pri Novi cerkvi. Dne 5. januarja so prišli fantje Poglavič Karli, Skutnik Beno iz Velike ravni, Smrečnik Miha in Jožef iz Creskove in še nekateri drugi na voglarjenje ali prežo na neko gostijo v Socki. Zaradi starega sovraštva so napadli v temi pred hišo z noži domače fante. Miroljubni fant Krajner Franc, hlapec v graščini, je dobil sedem zabodljajev in je obležal na tleh. Hudo sta ranjena tudi Iskrač Franc in škoflek Maks, ki je šele pred kratkim prišel zdrav od vojaka. Vse tri so prepeljali z rešilnim avtom v celjsko bolnišnico. Življenje Krajnerja Franca, ki je dobil 8 vbojnih ran, je zaradi izgube krvi v veliki nevarnosti. — Okrajno načelstvo v Celju je že pred leti strogo prepovedalo vsako »stranjanje« neveste in tudi voglarjenje. Prosimo, da se izvaja ta prepoved z vso odločnostjo, saj se bodo samo tako zatrla množični slučaj poboja in pretepaštva.

Lokomotiva povzela družinskega očeta

Maribor, 7. januarja. Danes dopoldne ob četrta deset se je na koroškem kolodvoru, na kurilniških tleh, dogodila smrtna nesreča, katere žrtev je postal 40 letni svetilničar Karel Baukman iz Limbuša. Baukman je na kurilniških tleh opravljal svojo službo. Pri delu mu je na ledenih tleh spodrsnilo. Nesreča je hotela, da je v istem trenutku privozi premikalni stroj, kar je za nesrečnega Baukmana postalo usodno. Stroj ga je potegnil pod sprednje kolo, ki mu je razmesarilo gornji del trupa, da je ubogi Baukman obležal pri priči mrtve.

Baukman je bil poročen ter zapuščal tri majhne otročičke. Tragično umrl je bil mož dobrega značaja ter so ga vsi njegovi prijatelji in znanci spoštovali, predpostavljajo pa zaradi vestnosti v službi cenili.

Pogreb bo v nedeljo popoldne v Limbušu. Klub železničarjev JRZ, katerega član je bil pokojni, poziva vse njegove tovariše in člane kluba, da se polnočnega udeležijo pogreba. Z Baukmanovo družino, ki je na tako tragičen način izgubila skrbnega očeta, sočustvujejo vsi sosedje in pokojnikovi tovariši. Naj rajnemu svetni večna luč, žaluziji vdovi in otrokom naše toplo sožalje!

Celje

e Prosvetni večer Katoliškega prosvetnega društva, ki bo v ponedeljek, dne 10. januarja, ob 8 zvečer za široko celjsko občinstvo naš vane zanimiv, ker nastopa priljubljeni predavatelj g. prof. Janko Mlakar iz Ljubljane. Podal nam bo ob sklopih slikah na njemu lasten način svoje vtise s potovanja po Islandiji in Spitzbergu. — Vstopnice za prosvetni večer se dobe v predprodaji v Sloški tiskovni zadrugi.

e Kralj z nebom v mestnem gledališču. Na praznik sv. Treh kraljev je gledališka družina v Celju odigrala mladinsko predstavo Gregorinove božične igre »Kralj z nebom«. Nova, krasna kulisa, izpolnjena z novimi zavetami, pestrimi kostumi, veličastne fanfare in petje pesnikov in še precej dobro podajanje posameznih vlog je izvalilo iz vrst mladine in navdušilo starejših gledalcev burne aplavze. Veličastno igrano ponovi gledališka družina še danes ob pol 9 zvečer in jutri, v nedeljo ob pol 4 popoldne.

e Nesreča dveh delavcev. V tovarni Metalne delniške družbe v Gaberju je v sredo popoldne padel v vrelo žveploeno kislino in se opekli po vsem telesu delavca Velikič Andrič. V Cinkarni je istega dne zagrabil stroj za levo roko 34 letnega delavca Eš Lovra, iz Spodnje Hudinje pri Celju. Na srečo pa se je delavec toliko zavedel, da je hipoma potegnil roko izpod stroja, ki mu je odtrgal mezinice.

e Kino »Metropol«. Danes ob 16.15 film »Madame Bovary«, ob 20.30 premiera filma polnega humorja, komičnih zapletljajev, lepih pesmi in plesov »Gospod podnajemnik«. — V glavni vlogi Liane Haid in Paul Hörbiger.

e V posodo vrele vode je padel. V Trličnem pri Rogatu je padel s peči v posodo vrele vode sin brata Kozar Drago in dobil težke opekline po rokah.

e Surov napad, ki bo zahteval najbrž človeško življenje. Pri Sv. Pongracu pri Grižah so napadli 4 fante iz istega kraja 26 letnega posestniškega sina Poteko Jožeta. V svoji besnosti so se spozabili tako daleč, da so ga vsi štirje suvali s stoli. Poteko Jožef je dobil težko 12 cm dolgo rano na čelu in težjo poškodbo pod levim očesom. Pod silovitimi udarci se je zgrudil in so ga morali takoj prepeljati v celjsko bolnišnico.

e Kino »Union«. Če si še niste ogledali filma polnega humorja in razigranosti »Vzoren soprog« (Der Mustergatte), potem si ga oglejte danes ob 18.30 ali 20.30.

e Sestanek Dekliške Marijine družbe. Dekliška Marijina družba ima jutri, v nedeljo ob 8 zj. cerkveni sestanek v kapelici Šk. šolskih sester.

e Smrt kosi. V Zavodni je umrla v 43. letu starosti žena Železostrugarja v Cinkarni Arzenšek Marija. Pogreb drage pokojnice bo danes ob 4 popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

e Nesreča mladega smučarja. Na praznik sv. Treh kraljev se je ponesrečil pri smučanju pri Celjski koči 16 letni trgovski vajenec Ferlež Ivan iz Celja. Pri smučanju je tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo v gležnju. Njegovi tovariši so ga prinesli v celjsko bolnišnico. To je že druga nesreča celjskih smučarjev.

e Podlegel poškodbam. V tork smo poročali o nesreči 71 letnega občinskega reveža iz Dobrave pri Celju, ki je 3. januarja padel na poledeneli cesti in si pri padcu zlomil hrbtenico in dobil težke notranje poškodbe. Na praznik sv. Treh kraljev pa je revež podlegel poškodbam. Naj v miru počiva!

Slovenske Konice

Gregorinova igra »Kralj z nebom«, ki jo je priredilo Kat. izobraž. društvo, je dosegla nenavadno velik uspeh. Dosedaj so bile tri predstave pri polni dvorani. Tretja predstava je bila najbolj obiskana, kar je znamenje, kako igra ljudem s svojo vsebino sega do srca. Obiskovalci so prišli od blizu in od daleč. Tako jih je bilo iz Zreče nad 100. Prišli so tudi iz Vitanja (13 km) in iz Makol (21 km). Tak obilen obisk je dal pobudo še za četrto predstavo v nedeljo, ki je namenjena predvsem šolski mladini. Zaradi tega so tudi cene kar najnižje.

Predstava sama zahteva od sodelujočih ogromne napore, od društva pa gmojne žrtve. Vsi igralci so oblečeni v slikovite noše, kakršne so nosili Judje in Rimljani ob času Kristusovega rojstva. Za kostime je društvo mnogo žrtvovalo.

Tehnično je odrska izvedba igre zelo dobra. Vrsto prizorov spremljata petje in godba, in sicer gosli s harmonijem, gramofonska plošča s pomočjo radio-elektrona in pihala-pozavne. Razkošna razsvetljava povzroča učinkovitost mnogih prizorov.

V igralskem pogledu je igra dobro naštu-dirana. Med igralci je mnogo moči, ki kažejo talente. Gledalec res ustvarja prived neznanosti bet-lehemske božične noči, pa privid Herodove gro-zotnosti. Obilen obisk jim je v priznanje.

Ribnica

Statistika za leto 1937. Oklicanih je bilo v Ribnici 44 parov, poročenih 32 parov. Rojenih 116, in sicer 62 dečkov in 54 deklic. Umrlo jih je 72, in sicer 40 moških in 32 žensk. Tako so moški tako v rojstvih kakor tudi v smrtnih slučajih pre-vladovali, ker je bilo 8 moških več rojenih, pa je tudi 8 moških več umrlo. Nad polovico pokojni-kov, to je 39 jih je doseglo starost nad 70 let, 11 nad 80, 2 celo nad 90 let. Torej krepak rod.

Dan nezdaj je bil 3. januar. Lovšin Janez iz Otavice je spodrsnil in si zlomil nogo. — Zobec iz Gorice vsaj je vozil hode in gozda, zavora je popustila in tovora je konja porinil, da se je za-letel z glavo v smreko in bil na mestu mrtve. — Merhar iz Prigorice je vlačil v gozdu hode, pa je konju spodrsnilo in si je zlomil nogo. Hudi udar-ci za kmeta!

Kakor mladi orli so se razleteli božične po-ditnice naši kat. akademiki. Po večini prosvetnih društev v dekaniji so imeli prav zanimiva in aktualna predavanja, ki so jih prosvetitelji poslušali z veliko pozornostjo in hvaležnostjo. Starešina dr. Kožuh, zdravnik v Ribnici, ki je dal im-pulz za tovrstno prosvetno delo, je lahko ponosen na lepi uspeh. Tudi starešina dr. Herfort, zdrav-nik v Ponikvah, se je radoval mladih prosvetnih delavcev. Kat. akademiki so si ustanovili tudi svoje društvo, ki ima namen delati med narodom na prosvetnem polju. Vsem, akademikom in sta-rešinam zaslužen priznanje! Tudi akademiki nasprotnega svetovnega nazora so se spustili na prosvetno polje z eno — pesno prireditvijo.

Nova cerkev

Od 2.—6. januarja so se vršile v naši župniji duhovne vaje za vse fante. Kljub mrazu v re-menu so bile precej dobro biskane. Vodil jih je lazarist preč. g. Ivan Belej od sv. Jožefa pri Celju, ki je imel krasne govore za mladeniče. — Drugič prosimo za duhovne vaje v adventu ali poetu, ker bo udeležba še večja. — V svojo ža-lost smo ob sklepu zvedeli, da so imeli drugi fante, ki se niso udeleževali duhovnih vaj, ravno »nožne« vaje v bratskem pokolju v Socki. Fantje, imejte pamet! Veliko bolj je na duhovne vaje, kakor kot zločinec v zapore ali kot ranjenec v bolnišnico! — Kdaj boste sprevredili?

Ormož

Silvestrovanje v Ormožu je kot običajno pri-redila tukajšnja gasilska četa. Letošnje prireditve so znani snarednjaki izrabili za to, da so skušali smiseliti prizadevanje sedanjega občinskega odbora za napredek Ormoža in skrb za zaposlitev in zasluge socialno šibkih domačih ljudi. Da je gotovim skrahiranim politikantom delo sedan-je občinskega odbora trn v peti, to že razumemo, da pa se jim da vpreči v njihov polomljeni poli-tični voz gasilska četa, ki ima menda povsem druge naloge, tega pa ne moremo razumeti. Če nima vodstvo naših gasilcev toliko čuta odgovor-nosti, da bi take stvari preprečilo, potem pa naj članstvo napravi red.

Sv. Andraž v Halozah

Na Novega leta dan so zvonovi peli znanemu izdelovalcu najboljših pip, pišk in podobnih kle-tarskih potrebščin, ponosnemu »gospodu kmetu« iz Strmeja Jurju Mercu. Pljučnica ga je položila na smrtno posteljo. Kogar pa v Halozah pljučnica zaloti, tega navadno tudi pokosi. Ljudje namreč ne morejo verjeti, da bi vino ne bilo vesoljno zdravilo za vse bolezni. Bog mu bodi milostljiv. Bil je dober gospodar in skrben za svojo družino.

Preselila sta se od nas v Marenberg dobra učitelja in hvalečnega prijatelja gospa Elza in gospod Adolf Draksler. Gospa je pri nas učila in vzgajala otroke 14 let, gospod skoraj 10. Ob slo-vesu so solze v očeh pričale, kako sta bila z vsem srecem prikovana na lepo haloško zemljo in na dobre Haložane. Reveži so dobro vedeli za njuno stanovanje in bridko jim je bilo, ko so zvedeli, da sta si izbrala novi dom tako daleč tam gori nekje. Želimo le, da bi bila prav srečna! Pri slo-vesu je g. šolski upravitelj Ciril Vohič prav po-membno poudarjal, da je v tukajšnjem učiteljskem zboru vladala sedaj deset let tako vzorna harmonija, kakor more vladati le v najsmrečnejši družini. Vladalo je pa tudi vedno neskaljeno razmerje med vsemi učitelji in duhovniki, kar je dajalo vzpodbuden zgled otrokom in vsemu prebivalstvu. Trudili smo se vsi, da bi spopolnili Slo-mškovo načelo: Sola in cerkev sestriči dve, ena brez druge biti ne sme! Zato je bilo pri nas tako prijetno. Bog daj, da bi ostalo tako.

Slovenska Krajina

Polana. Prebivalstvo tukajšnje občine zaradi slinavke in parkljevke, ki so jo naši sežonski de-lavci iz Francije k nam zanesli, silno dosti trpi. Oblast je, kakor hitro se je pojavil prvi slučaj te bolezni, takoj prepovedala vsak promet z go-vejo živino in s svinjami. Ljudstvo ne more pro-dati svojih, ne morejti prireditelj prepotrebni-drav, da marsikatera hiša nima s čim kuriti v tej hudi zimi. Prosimo oblast, da nam priskoči na po-moč in nam vsaj dovolj iz domačih gozdičev pri-pelja potrebna drva, ker v tej hudi zimi brez drva ne moremo biti. V Mali Polani je vseh sedem dvorcev razkuženih, kjer je bila bolezen. Upa-mo, da bo tudi v Veliki Polani kmalu temu konec.

Razpis

Občina St. Jernej, okraj Krško, razpisuje mesto pragmatičnega občinskega delovodje in mesto pogodbenega delovodje.

Šolska izobrazba: za pragmatičnega delovodjo 8 razredov srednje ali nje enake strokovne šole z zaključnim izpitom; za pogodbenega delovodjo 4 razredi srednje šole.

Pravilno kolkovanje prošnje, opremljene z listi-nami po čl. 7. in 8. uredbi o obč. uslužbenih, je vložiti v 30 dneh po objavi tega razpisa v Služ-benem listu pri tej občini.

Občina St. Jernej, dne 5. januarja 1938.

Iz naših organizacij

Smartno ob Dreti. Pevsko društvo »Dretac« je na Novega leta dan priredilo v gasilskem domu pevski koncert, pod vodstvom g. organista Ivana Gostecnika. Želimo, da bi se to leto večkrat v tako obilnem številu in veselih src videli v tem lepem domu.

Zimska sezona na Bledu

Bled, 7. januarja. m. Zimska sezona je tudi letos na Bledu v polnem teku. Kot za naše bo-žične praznike so tudi sedaj za pravoslavne bo-žične praznike prišli na Bled navdušeni športniki iz Zagreba in Belgrada. Letos je prišlo tudi mo-gno inozemcev, največ Madžarov, Nemcev in An-gležev. Sneg za smuko je izobren, vreme je ide-alno. Jezero je že tri dni zamrznjeno. Med važnimi gosti, ki so prispeli na Bled, je tudi vojni mi-nister armadni general Ljubomir Marič v spre-mstvu podpolkovnika Jevremine. Dalje je tudi več narodnih poslancev. Poudariti moramo, da pre-biva na Bledu tudi precej višjih uradnikov an-gloškega zunanjega ministrstva. Precej visokih gostov, ki so se pripeljali na Bled mimogrede, je odšlo v Kranjsko goro, tako bivša ministra gg. Kaludjerčič in Jankovič. Za goste pri-pravlja sedaj hotel Toplice, v katerem so sedaj nastanjeni skoraj vsi gostje in v katerem je tudi največji komfort, za nedeljo hockey tekmo.

Sport

Ponoven nastop hokei-igralcev

V soboto, 8. jan. ob 20.30, v nedeljo, 9. jan. ob 10.30

Ker je letos zima izredno ugodna, zato skuša SK Ilirija izrabiti vsak termin, da izvede hokej-tekmo.

Za soboto in nedeljo je povabila enega zelo močnih avstrijskih klubov SV Villach, ki je že večkrat z uspehom nastopil v Ljubljani. Ker je tudi v Avstriji zima silno ugodna, zato se na-hajajo vsa moštva v polnem treningu in v najboljši formi, ki so jo kdaj dosegla. SV Villach je star klub, ki ee že dolgo vrsto let bavi s hokejem na ledu in je zato dosegel zavidljivo višino. Letos je to moštvo odigralo že več tekem in je pokazalo silno uspešno in lepo igr.

SK Ilirija je v dveh tekmah s KAC-om sicer pokazala neko slabo formo, ki pa je gotovo samo prehodna in bo zato skušala s tekmami proti SV Villach zabrisati elab vito, ki bi ga obiskovalci imeli zaradi momentane nerazpoloženiosti moštva. Tekma z SV Villach bo torej nekaka rehabi-litacija ilirijanskega hokeja moštva usproti nje-govim simpatizerjem.

Opozarjamo občinstvo, naj ne zamudi ugodne prilike, ki jo nudi ugodna zima in prizadevanje SK Ilirije.

KAC (Celovec) : Ilirija 2:2 (0:1, 0:0, 2:1)

Na praznik je odigralo ilirijansko hokej moštvo proti KAC-u iz Celoveca revanžno tekmo in doseglo remis, dočim je prvi dan, kakor je naš list že poročal, izgubilo igro s 5:1. Ilirija je igrala prvi dan slabo, drugi dan je bila njena igra ne-primerne boljše, vendar je tudi v revanžu ni znala izkoristiti v svoj prid. Celovčani so nastopili z rezervo (izvzemi enega igralca), vendar je tudi ta zelo dobra, saj je napravil izbornim Romunom, katere smo imeli priliko videti v Ljubljani, remi-zirala. Gledalcev oba dni malo.

Table tenis turnir za prvenstvo Celja 1938

Na praznik Sv. treh kraljev se je odigral v telovadnici II. ljudske šole table-tenis turnir za prvenstvo Celja. Turnirja so se udeležili vsi celjski klubi. Naslov prvaka si je za leto 1938 priboril g. Viktor Furlan (SK Jugoslavija), ki je prejel pre-hodni pokal, katerega je lani branil Coh (SK Jugo-slavija), ki se pa letos turnirja ni udeležil, ker je šele pred kratkim odslužil svoj rok in ni treniral. Drugo mesto je zasedel König Erik (SK Jugosla-vija), tretje Frank (SK Jugoslavija), četrto Božič Pavel (Olimp), Furlan je imel še dokaj dober dan, ni izgubil v singlu nobenega seta. V semifinalu je borba med klubskima rivaloma Fabjanom in Fran-kom prinesla zmago drugemu. Za moštva se je prav dobro odrezala Jugoslavija II (Frik-Frank). Z zmago nad prvim moštvom Jugoslavije (Furlan-Fabjan), ki sta tako zasedla drugo mesto, na tret-jem mestu je Olimp I. (Božič-Sifer). V doblu sta zasedla prvo mesto Furlan-Fabjan, drugo Erik-Frank. Na turnirju smo opazili tudi bivšega celjskega finalista Latinoviča, ki pa je v prvem kolu podlegel Fabjanu z 2:0. Turnir, ki ga je priredila celjska Jugoslavija, je lepo uspel.

V Zagrebu se je odigrala na praznik nogo-metna tekma za zimski pokal, kateri je pris-tovalo nad 1000 gledalcev in v kateri je Gra-djanski zaslužen premagal svojega nasprotnika.

Zimski sport na Blejskem jezeru. Bled, poletni razgiban in poln tučev, je nekaj časa počival. Se-daj pa vabi lepa ledena plošev dreščale, da uži-vajo tudi v tej lepi panogi zimskega športa. Je-zerska površina je vsa zamrznjena. Od parka Zdra-

Kako se je ponesrečil parnik »Srdje«

V Split je prišel del moštva našega pone-srečenega parnika »Srdje«, v katerega je na reki Seldi blizu Anverse trčil švedski parnik »Haga« ter ga potopil. Od 31 članov moštva je dospelo v Split 11, ki jih je vodil strojnik Lovro Pavlinovič, druge pa so zadržale oblasti v Anversi, da jih zaslišijo. Pavlinovič je pripovedoval, da je naš parnik vozil iz Cipra v Anverso 10.700 ton spi-rita. »Srdje« je na reki Seldi zasel v gosto meglo ter je bila plova zelo težka. Ponoči okoli 11.30 so mornarji nenkrat občutili hud udarec ob ladj. V strojniču je bilo vse prevrnjeno ter je vanjo vdrla voda. Mornarji so takoj spoznali, da parnik tone. Ker je voda vedno bolj vdirla v parnik, so mornarji izprstili paro iz kotla, da preprečijo eksplozijo. Mornarji so se pričeli reševati, kakor so pač mogli. Nad reko je gosto snežilo, vladala je debela megla in mraza je bilo 5 stopinj pod ničlo. Mornarji so pričeli ska-kati v vodo, da bi se rešili s plavanjem. Le de-setim možem se je posrečilo, da so odvezali čoln ter odveslali. Teh 10 je pozneje izvezlo iz vode še 4 mornarje. Krsto Bačić, oče petih otrok, je skočil v vodo, pa ga je omamila silen padec, 27 letni kuhar Šime Sarič pa je tekel v kabino, da reši svoje prihranke, toda voda ga je zasacila v kabini. Ta dva sta utonila. Vsi rešeni mornarji so zdravi, razen enega, ki je dobil hud prehlad.

viljske komisije mimo ponosnih hotelov tja do Petrana je jezero zamrznjeno in gladko, pod Su-voborom ee razprostira gladka ledena plošev, le pri izlizu iz jezera je majhen del jezera nezamrznjen. Najlejša je ledena plošev proti Zaki, dočim je del proti kolodvoru nekoliko raskav. Tudi za ljubljanske drsalcje je drsanje na Bledu ugodno in možno na lahek način. Ob 11.48 odpelje posebni vlak do Lesc, avtobusno podjetje Alp-Auto, ki je reduciralo ceno za drsalcje za vozino tja in na-zaj na 6 din. jih pripelje do jezera. Komur za-dostujeta 2 uri drsanja, ta je že zopet lahko ob 6 zvečer v Ljubljani. Kdor pa hoče uživati še da-lje na Blejskem jezeru, za tega bo brzi vlak, ki pride ob trideset na osem zvečer v Ljubljano, naj-bolj ugoden. Blejsko jezero, naš gorenski biser, ki smo nanj tako ponosni, vas vabi. Kdor ee hoče poseviti drsalnemu športu, ta najde tam vse po-gojne, da se v njem dobro izveža. Sankaci lahko pridejo na dobro urejenem sankališču v polni meri na svoj račun. Le smučarji bodo pač našli manj snega, vendar jim bližnja okolica Bleda tudi v tem oziru nudi, kar iščejo.

SK »Planina«. Lahkotletsko sekcija. V ponedeljek 10. 1. m. ob 18. pričnejo z redno gimna-stiko v običajnih prostorih. Gimnastiko bo vodil g. prof. Dobovec vsak ponedeljek in sredo ob 18. do 20. Vabim vse atlete, da se treningov redno udeležujejo, za atletsko-tekmovanje pa so obvezni. — Načelnik. ZSK Hermes — motosekcija. Sestanek celokupnega odbora in članstva drevi ob 21 (9) na prireditvi zadnje polletjskih nameščenec na Taboru. Vsi in gotovo.

Uradna vremenska poročila

Tujskoprometniški zvez Slovenije, JZSS, SPD po stanju z dne 7. I. 1938.

Rateče - Planica. 870 m: —16, pooblačeno, pršilo, 100 cm.

Planica-Tamar. 1100 m: —14, jasno, pršilo, 100 cm.

Kranjska gora. 1700 m: —15, barometer pada, po-oblačeno, mirno, pršilo, 70 cm, sankališče in drsališče uporabo.

Erjavčeva koča na Vrhu, 1501 m: —15, jasno, se-verovzhodnik, pršilo, 130 cm.

Dolje-Mojstrana. 650 m: —12, pooblačeno, mirno, areš, 35 cm.

Sr. Janec ob Boh. jez., 530 m: —18, sončno, mirno, areš, 50 cm.

Zlatorog ob Bohinju, 530 m: —17, jasno, mirno, areš, 30 cm.

Dom na Kofcah, 1500 m: —12, sončno, areš, 30 cm pršila na podlagi.

Dom na Kravcu, 1700 m: —18, sončno, areš, 130 cm.

Velika planina, 1558 m: —12, sončno, mirno, areš, 110 cm.

Dom na Komni, 1530 m: —15, sončno, areš, 130 cm.

Slaški dom na Voglu, 1540 m: —16, sončno, mir-no, areš, 130 cm.

Dom na Polzevem, 630 m: —11, barometer se dviga, sončno, mirno, pršilo, 25 cm.

Koča na Kurečniku, 833 m: —12, sončno, mirno, 5 pršila na 40 podlage.

Sr. Marijeta v Zibah, 488 m: —16, sončno, areš, 30 cm.

Pohorski dom, 1030 m: —5, jasno, jugozapad, pr-40, 25 cm na podlagi.

Marijska koča, 1080 m: —5, jasno, jugozapad, 35 pršila na 40 podlage.

Ruška koča, 1219 m: —5, sončno, jugozapad, 25 pr-šila na 40 podlage.

Koča pri Sv. Treh kraljih, 1191 m: —4, sončno, ve-trovno, 20 pršila na 30 podlage.

Prijetni Ljubljani, 350 m: —1, pršilo, 25 cm.

Sr. Lovrenc na Pohorju, 483 m: —14, sončno, 16 pršila na 60 podlage.

Senjorjev dom, 1522 m: —9, oblačno, vetrovno, 10 pršila na 140 podlage.

Koča pod Kopo, 1377 m: —8, oblačno, vetrovno, 10 pršila na 140 podlage.

Mozirski koča, 1344 m: —9, 10 pršila na 150 pod-lage.

Celjska koča, 700 m: —9, 8 pršila na 35 podlage.

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 8. januarja: 12 Plošča za ploščo vrati se, prepeva, iz zvočnikov naših veselje odmeva — 12.45 Plošča, poročila — 13. Cas, spored, obvestila — 13.50 Plošča za ploščo vrati se, prepeva, iz zvočnikov naših veselje odmeva — 14.15 Vreme — 15.20 Pogovori a poslušalci — 19. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nač-ura — 19.50 Pregled sporeda — 20. O znanjji politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Sem proklata mušica, »Brenčelj« mi reko; sem značaja hudega, želo »mam ostro. Zabaven in zelo poučen prerez Aleševce-vega »Brenčelja« iz let 1890 do 1890. Za pisan večer priredil Niko Kuret. Izvajajo člani rad. družine — 22.30 Cas, vreme, poročila, spored — 23.15 Vesel konec tedna (igra Radijski orkester).

Nedelja, 9. januarja: 8 Vesel nedeljski pozdrav (plošča) — 8.15 Božične pesmi za 4 klarinete (Gregor-jev pihalni kvartet) — 9. Cas, poročila, spored — 9.15 Ponoč cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 9.45 Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga) — 10. Koncert lahke gl. (Cimrmanov kvartet in plošče) — 11. Otroška ura: Hadž-bradič in njegov balon, zvočna slika — 11.30 Aka-demski pevski kvintet — 12. Koncert Gregorčičevih skladb (Sodelujejo: Akad. pev. kvintet in Rad. ork.) — 13. Cas, vreme, poročila, spored — 13.30 Vae moške, kar kdo hoče (plošče po željah) — 16. Božične pesmi poje komoralni zbor, deloma s spremljevanjem Rad. orkestra. Dirigent g. dr. Fr. Kimovec — 17. Kmetijska ura — 17.50 Z. akratek čas (Sodelujejo: Kvartet man-dolin, tretet stritarjevih, g. prof. M. Lipovšek in pl.) — 19. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nač. ura — 19.50 Slovenska ura: a) Najkaj slovenskih skladb (plošče), b) Ob zori naše zgodovine (g. dr. Jo-sip Mal) — 20.30 Slovenska glasba (Sodelujejo: ga. Mi-lena Struclik Verbičeva, g. prof. M. Lipovšek (spr.) in Radijski orkester) — 22. Cas, vreme, poročila, spo-red — 23.15 Valček ura (plošča).

Drugi programi

Sobota, 8. januarja: Belgrad: 20 Spavoigra — Za-greb: 20 Opera — Dunaj: 18.30 Vojska godba, 18.55 O filma, 20.35 Glasbeno potovanje okoli sveta, 21.45 Violončelo, 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 17.30 Koncert in predavanja — Italijanske postaje: 1. sku-pina (121. 301 in 283 m): 17.15 Plesna glasba, 21. Igra, 22.15 Čelo, 23.15 Plesna glasba — 11. skupina (560. 369 in 263 m): 17.15 Klavir, 21. Zandonaijeva opera »Kava-lirji Ekeby« — 111. skupina (102. 379 in 221 m): 20.30 Fallova opera »Stambulka roža« — Praga: 19.30 Vo-jaska godba, 20.35 Po Silvestrovem, 22.30 Zabavni kon-cert — Pariz: 20 Pester koncert, 22 Plesna glasba

NESTLÉ

ČOKOLADA

V vsaki tablici čokolade NESTLÉ, ki se prodaja po din 1— in več, se nahaja po ena lepa slička. Hranite te sličice za novi album »Čudeži iz vsega sveta«, III. zvezek »Lepe pripovedke«, katerega si lahko nabavite pri Vašem dobavitelju, album je zelo interesanten in poučen.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; šentovnjaki oglei Din 3—, Najmanjši znesek za mali oglas Din 10—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Pridno dekle
ki zna kuhati, išče službo pri dobri, mali družini. — Naslov v upravi »Slov.« Maribor pod št. 26. (a)

Službo vzgojiteljice
otrok iščem. Znanje nemščine perfektno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 181. (a)

Službo dade

Natakarico
takoј sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 170. (b)

Kuharica
perfektna mlajša moč, se sprejme. Stalno mesto. — Ponudbe s sliko in prepisi spričeval poslati na Palace hotel, Zagreb. (b)

Sluga in sobarica
z znanjem nemškega jezika, se sprejmeta. — Ponudbe s sliko in prepisi spričeval poslati na Palace hotel, Zagreb. (b)

Večja trgovska hiša
sprejme pridno, pošteno žensko srednjih let, ki zna kuhati in ima prvovrstna spričevala (priporočila), v stalno in dobro službo. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Zaupna oseb.« (b)

Kam pa kam?

Smučarski izlet
na Kurešček z avtobusom v nedeljo ob 7.30 izpred nebotičnika. Informacije Okorn, telefon 26-45 in 49-28.

Denar

Iščem družabnico
za trgovino mešan. blaga na Gorenjskem s 6000 din gotovine ali s hranilno knjižico. Ponudbe upravi »Slovenca« Jesenice pod »Dobra bodočnost« 176. d

Kupimo

Hrastov gozd
in izdelane klate kupuje firma Meštrovič, Zagreb, Varšavska 2 a. (k)

Parno lokomobilo

z najmanj 60 HP, normalnega učinka, kupim. Ponudbe s navedbo cene in prepisi dokumentov o kotlu na Simon Welz — Sombor.

Prodamo

Majhen avto
proda za 6000 din Jernej Jerač, Zapog, Smlednik.

Les

lipov, jelšev in jesenov, popolnoma suh, rezan od 25 do 80 mm — prodam najboljšemu — ponudniku pri odjemu vse zaloge. — Ogledati in prevzeti na licu mesta, Franc Majdič, Vir, Domžale. (l)

Kravo s teličkom
proda Franc Tome, Drav-lje št. 15. (j)

Žago polnojarmenik
in dve krožni žagi v najboljšem stanju skupno prodam zaradi opustitve obrata. Ogledati in prevzeti na licu mesta. — Franc Majdič, Vir, Domžale. (l)

Najboljši trboveljski premog
brez prahu

koks, suha drva
I. Pogačnik
Bohoričeva 5 Telefon 20-35

Poizvedbe

Od Maribora do Trojan
sem izgubil vrata zadnjega dela avtomobila modre barve. Najditega prosim, da jih odda v upravi »Slovenca« v Mariboru proti nagradi 50 dinarjev. (e)

Posvetva

Kompletna parna žaga
naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 9. (p)

Ne zamudite prilike!
Ugoden nakup stavbnih parcel s vodovodom in elektriko v bližini postaje. — Pojasnila: Vižmarje št. 59. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obraščeni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Sodna dražba

se bo vršila na licu mesta v Vidmu-Dobrepoljah dne 21. januarja 1938 ob 10 dopoldne glede večjega posestva, ki obsega gostilno, mesarijo itd. Stavbe leže v kraju samem tik cerkve in so v zelo dobrem stanju; tudi zemljišče leži ugodno. Prodajalo se bo po skupinah. Celoten najmanjši ponudek 214.215 din. Plačilni pogoji ugodni. Podrobna pojasnila daje javni notar Jagodič v Vel. Laščah.

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
takoј oddam mirni stranki. Polzve se v trgovini »Pri Poldki« v Rožni dolini, c.IV. št. 31. (e)

SOBE

Opremljeno sobo
zračno, išče solidna oseba. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Uradnike.«

Kupujte lepa in trajna darila novoporočencem

TRGOVINA

H. NIČMAN, LJUBLJANA

Vam nudi vsakovrstne kipe, krasne križe za obesiti in postaviti, cele garniture svečniki od Din 60— dalje, slike najrazličnejše velikosti in kvalitete. Cene izjemno nizke. Postrežba točna in solidna.

UMRLA NAM JE NAŠA DOBRA, ZLATA MAMA, STARA MAMA, SESTRA IN TAŠČA, GOSPA

NEŽA STICH ROJ. OKROŽNIK
VDOVA PO NADSPREVEDNIKU

V 82. LETU STAROSTI, PREVIDENA S TOLAZILI SV. VERE. POGREB BO V NEDELJO, DNE 9. JANUARJA 1938 OB 4 IZPRED MRLIŠKE VEŽE ZAVETIŠČA SV. JOZEFA VIDOVDASKA C. 9 NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU. SVETA MAŠA ZADUŠNICA SE BO DAROVALA V CERKVI SV. JAKOBA V PONEDELJEK, DNE 10. JANUARJA OB 7. PRIPOROČAMO POKOJNICO V BLAG SPOMIN IN MOLITEV. LJUBLJANA, ST. VID, JAVORNIK, BERLIN, GRAZ, DNE 7. JANUARJA 1938.

ZALUJOČE RODBINE:

STICH, ČERNE, KAPUS, OKROŽNIK, PETRAK.

Umrli je naš dobri soprog, oče, stari oče in tast, gospod

JAKOB MAJČEN

revizor južne železnice v pokoju

K večnemu počitku ga spremimo iz hiše žalosti Ob Zeleni jami št. 9 v soboto, dne 8. januarja 1938 ob 15.30. Maša zadušnica se bo brala dne 9. januarja ob 7 v Mostah. Ljubljana, dne 6. januarja 1938.

Zalujoči ostali.

Umrli nam je naša mama, stara mama in tašča, gospa

Franja Podbregar

v 84. letu starosti, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb bo v soboto, dne 8. januarja 1938 ob dveh popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. januarja 1938.

Zalujoči:

Josip, Franjo, Drago in Adolf, sinovi; Julija in Mila, hčere; vnukinje, vnuki, snaha, zetje in sorodstvo.

Maurice Leblanc:

Izredne pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

»Od tu ga ne vidim. Katere črke so?«
»V. d'H.«
Bretonka je prikrivala začudenje. A kljub temu se ji je na koščenem obrazu bralo vznemirjenje. S stisnjenimi zobmi je dejala:
»Veronika... Veronika d'Hergemont.«
»Ah! je rekla mlada žena, »vi veste moje ime?... vi veste!...«
Honorine jo je prišla za obe roki in jih ni izpustila. Nasmeh ji je razjasnil mračen obraz. Solze so ji stopile v oči, medtem ko je ponavljala:
»Gospodična Veronika... gospa Veronika, vi ste torej Veronika?... Ah! moj Bog! je li mogoče! Sveta Devica Marija!«
Veronika je v zadregi neprestano govorila:
»Vi veste moje ime... veste, kdo sem... torej mi lahko razjasnite vso uganko?«
Po dolgem molku je Honorine odgovorila:
»Ne morem vam razložiti... Jaz sama ne razumem... Lahko skupaj preiščemo. Katere bretonska vas je bila?«
»Faouët.«
»Faouët... poznam. Kje se je nahajala zapuščena koč...«
»Dva kilometra od tam.«
»Ste odprli vrata?«
»Da. Strašno je bilo. V tej koči je bilo...«
»Najprej truplo nekega starčka, oblečeno v obleko, ki jo navadno nosijo ti ljudje. Imel je dolge bele lase in sivo brado. Ah! mrtvec, nikdar ga ne bom pozabila... Gotovo je bil umorjen... zastrujen... ne vem...«
Honorine jo je pazljivo poslušala, a zdelo se ji je, da ta zločin ne pomeni mnogo, zato je samo rekla:
»Kdo je bil? Ali so etvar preiskali?«

5

»Ko sem se vrnila z ljudmi iz Faouëta, je truplo izginilo.«
»Izginilo? Kdo ga je odnesel?«
»Ne vem.«
»Popolnoma nič ne veste?«
»Nič. V koči sem našla prvokrat neko risbo... risbo, ki sem jo raztrgala, a spomin na njo mi vedno vstaja pred očmi kot mora, ki se stalno obnavlja... Ne morem je preganiti... Poslušajte... Bil je kos papirja, na katerem je bil posnetek stare podobe in ta podoba je predstavljala nekaj groznega... strašnega... štiri ženske na križu. In ena izmed teh žensk sem bila jaz sama s svojim imenom... Druge tri pa so imele podobno pokrivalo kot vi...«
Honorine ji je stisnila roke nezasiščano silovito:
»Kaj pravite, štiri ženske na križih?«
»Da, gavor je bil o tridesetih krstah, potem takem o vašem otoku.«
Bretonka ji je položila roke na usta:
»Molčite, molčite! Oh! ne govorite o vsem tem. Vidite, to je hudičovo delo... Grešno je o tem govoriti... Molčimo o tem... Bomo pozneje videli... drugo leto mogoče... pozneje...«
Trešala se je od strahu, kakor trese vihar drevesa in obrača celo naravo. Hipoma je padla na kolena na skalo in dolgo molila sklonjena v dve gube, z glavo med rokami in tako zbrano, da ji Veronika ni stavila nobenega vprašanja.
Končno je vstala in čez nekaj časa ponovila:
»Da, grozno je vse to, a svoje dolžnosti ne smemo opustiti in ne omahovati!«
In resno je rekla mladi ženi:
»Iti morate z menoj tu doli.«
»Tja doli, na vaš otok?« je ugovarjala Veronika, ne da bi prikrivala svojega odpora.
Honorine jo je zopet prišla za roke in nadaljevala v istem, malo svečanem tonu, ki se je zdel Veroniki poln skrivnostnih misli.

»Ali se zares imenujete Veronika d'Hergemont?«
»Da.«
»Vašemu očetu je bilo ime?...«
»Anton d'Hergemont.«
»Omožili ste se menda s Poljakom Vorskim?«
»Da, Aleksijem Vorskim.«
»Za moža ste ga vzeli, ko vas je sramotno ugrabil in se sporekel z vašim očetom?«
»Da.«
»Ste imeli z njim otroka?«
»Da, sina Franca.«
»Njega niste, da tako rečem, poznali, kajti vaš oče ga je ugrabil?«
»Da.«
»Oha, oče in sin sta izginila, ko se jima je ladja razbila?«
»Da, mrtva sta.«
»Od kod veste?«
Veronika se ni čudila temu vprašanju, zato je odgovorila:
»Preiskava, ki sem jo naredila jaz in sodnija ter pričevanje štirih mornarjev, isto dokazuje.«
»Kdo vam je porok, da niso lagali?«
»Čemu bi lagali?« je presenečena rekla Veronika.
»Mogoče so bili podkupljeni, da so tako pričali, ali pa jim je bilo ukazano tako.«
»Kdo jih je podkupil?«
»Vaš oče.«
»Neumnost! Moj oče je bil vendar mrtev!«
»Znova vas vprašam: odkod veste?«
»Sedaj je Veronika osupnila.
»Kam pa hočete priti?« je zamrmrala.
»Trenutek! Ali poznate imena štirih mornarjev?«
»Poznala sem jih, a sedaj se jih ne spominjam več.«
»Ali se spominjate, da so bila to bretonaka imena?«
»Res, a ne vidim...«
»Če vi niste prišli nikdar semkaj, je prihajal

vaš oče pogosto sem zaradi knjig, katere je pisal. Še takrat je bil tu, ko je že vaša mati živela. V takem položaju je gotovo stopil v stik s podeželskimi ljudmi. Mogoče je že dolgo časa poznal štiri mornarje in ti mu je bilo vdani, a jih je podkupil in nalašč najel za to pustolovščino. Mogoče so najprej odstranili vašega očeta in sina v kakem majhnem pristanišču, ker so pa bili sami dobri plavci, so pustili jahto na morju, sami pa splavali na breg. Mogoče...«
»In ti ljudje so še na tem svetu?« je zavpila Veronika vedno nemirneje. »Lahko bi jih vprašali.«
»Dva sta umrla, že nekaj let je tega, tretjega, po imenu Maguenoc — star je že — boš našli na Šareku, četrtga pa ste mogoče malo prej videli. Z denarjem, ki mu ga je prinesla ta pustolovščina, si je kupil trgovino z mešanim blagom v Beg-Mellu.«
»Ah! on! Takoj bi rada z njim govorila.« je rekla drhte Veronika. »Poiščimo ga!«
»Čemu to? Sama vem več kot on.«
»Vi veste... vi veste...«
»Vem vse, česar vi ne veste. Na vsa vaša vprašanja lahko odgovorim. Vprašajte me!«
A Veronika si ni upala staviti odločilnega vprašanja, ki se je porajalo v njenem srcu. Bala se je resnice, katero je že sama slutila in je bolešno zavzdihnila:
»Ne razumem... ne razumem. Zakaj je moj oče tako delal? Zakaj je želel, da bi bili vsi prepričani o njegovi smrti in o smrti mojega ubogega otroka?«
»Vaš oče je prisegel, da se bo maščeval.«
»Ali nad Vorskim, ali nad menoj?... nad svojo lastno hčerko? in tako maščevanje!...«
»Ljubili ste svojega moža. In ko ste bili v njegovi oblasti, ste privolili v poroko, namesto da bi mu ušli. In potem je sramota postala javna... Poznali ste svojega očeta, njegovo nasilni značaj in njegovo maščevalnost... njegovo naravo...«
»A potem?...«